



## **ЗМІСТ**

### **ХРОНІКА**

На засіданні колегії Фонду державного майна України.....2

### **АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД**

Результати контролю за виконанням умов договорів купівлі-продажу об'єктів приватизації, здійсненого протягом 2009 року.....2

### **СТАТИСТИЧНА ЗВІТНІСТЬ**

Інформація щодо реформування відносин власності в Україні за IV квартал 2009 року.....6

### **НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ**

О. СИНЕНКО, С. КУЧЕР. Державний сектор економіки: підходи та пропозиції щодо формування.....9

### **УПРОВАДЖУЄМО В ПРАКТИКУ**

В. ЯРМИСТИЙ. З практики застосування Закону України «Про акціонерні товариства».....11

### **УРОКИ ПРАВА**

Є. ЗУЧЕК. Деякі аспекти судової практики вирішення спорів, пов'язаних з орендою державного майна.....13

### **ПОГЛЯД СУЧАСНИКА**

В. ПОЛІЩУК, Л. ЗИМА. Від довгобудів до сучасних будівель.....16

### **ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ БІЗНЕСУ**

Підсумки діяльності Державної акціонерної компанії «Національна мережа аукціонних центрів» за 9 місяців 2009 року.....19

### **АНТИКОРУПЦІЙНЕ ЗАКОНОДАВСТВО**

Постанова Кабінету Міністрів України від 8 грудня 2009 р. № 1336 «Про затвердження Порядку інформування громадськості про результати роботи у сфері протидії корупції».....20

Порядок інформування громадськості про результати роботи у сфері протидії корупції.....20

Постанова Кабінету Міністрів України від 8 грудня 2009 р. № 1419 «Питання інформування про результати роботи у сфері запобігання та протидії корупції».....21

Постанова Кабінету Міністрів України від 8 грудня 2009 р. № 1422 «Питання запобігання та протидії корупції в органах виконавчої влади».....22

Типове положення про підрозділ органу виконавчої влади з питань запобігання та протидії корупції.....23

Зміни, що вносяться до постанов Кабінету Міністрів України.....25

### **НОРМАТИВНА БАЗА**

Закон України від 23 грудня 2009 р. № 1790-VI «Про внесення зміни до Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом».....27

Указ Президента України від 23 грудня 2009 р. № 1097/2009 «Про зупинення дії постанови Кабінету Міністрів України від 10 червня 2009 року № 775».....27

Постанова Кабінету Міністрів України від 6 січня 2010 р. № 1 «Про внесення змін до переліку підприємств, які мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави».....28

Зміни, що вносяться до переліку підприємств, які мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави.....28

Постанова Кабінету Міністрів України від 27 січня 2010 р. № 65 «Про внесення змін до Методики розрахунку і порядку використання плати за оренду державного майна».....29

Наказ Фонду державного майна України від 27 січня 2010 р. № 97 «Щодо звичайної ціни послуг на виконання робіт і послуг з оцінки майна, земельних ділянок та об'єктів аукціону».....29

### **Шановні читачі!**

**Звертаємо вашу увагу на те, що Бюлетень видається українською та російською мовами в одній обкладинці. Російськомовний варіант Бюлетеня починається зі стор. 33.**

## На засіданні колегії Фонду державного майна України

Засідання колегії Фонду державного майна України (ФДМУ) за підсумками роботи в 2009 році відбулося 4 березня 2010 року.

На засіданні були присутні члени колегії, начальники регіональних відділень та керівники структурних підрозділів центрального апарату ФДМУ.

До порядку денного засідання колегії були включені такі питання:

1. Про підсумки діяльності ФДМУ та його регіональних відділень у 2009 році у сфері приватизації та основні завдання на 2010 рік (доповідач – Т. ЯНИЦЬКА, директор Департаменту законодавчо-аналітичного забезпечення реформування власності та виконання програмних документів).

2. Про результати моніторингу виконання умов договорів купівлі-продажу об'єктів приватизації, здійсненого державними органами приватизації протягом 2009 року (доповідач – Ю. НІКІТІН, директор Департаменту договірної менеджменту).

3. Про роботу з довгостроковими фінансовими інвестиціями з урахуванням змін до Порядку передачі Фонду державного майна України часток (паїв, акцій), що належать державі, в майні суб'єктів підприємницької діяльності (доповідач – О. НАКОНЕЧНИЙ, заступник директора Департаменту інвестиційних проектів та майна за кордоном).

На початку роботи колегії доповідач з першого питання порядку денного Т. Яницька повідомила, що за 2009 рік від приватизації державного майна до державного бюджету перераховано 807,15 млн грн. ФДМУ виконав річний план з надходження коштів від оренди державного майна на 117,95 %, а з надходження дивідендів – на 144,8 %.

За словами доповідача з другого питання порядку денного засідання колегії Ю. Нікітіна у звітному періоді збереглася тенденція до поліпшення загальних показників виконання власниками об'єктів приватизації взятих зобов'язань.

Як зазначив доповідач із третього питання О. Наконечний, запровадження прийнятих змін до Порядку передачі Фонду державного майна України часток (паїв, акцій), що належать державі, в майні суб'єктів підприємницької діяльності, затвердженого наказом ФДМУ від 18.02.98 № 284 та зареєстрованого в Мін'юсті 19.03.98 за № 180/2620, сприятиме збільшенню надходжень до Державного бюджету України в результаті одержання компенсації довгострокових фінансових інвестицій, вилучених або не врахованих під час проведення оцінки ЦМК під час приватизації державних (орендних) підприємств, і посиленню контролю за обліком та ефективним використанням корпоративних прав держави.

*Докладно з матеріалами колегії можна ознайомитися в оперативному додатку до Бюлетеня – газети «Відомості приватизації» № 9 (602) від 10 березня ц. р.*

## РЕЗУЛЬТАТИ КОНТРОЛЮ за виконанням умов договорів купівлі-продажу об'єктів приватизації, здійсненого протягом 2009 року\*

Згідно з вимогами статей 7 та 27 Закону України «Про приватизацію державного майна» щодо контролю державними органами приватизації (далі – орган приватизації) за виконанням умов договорів купівлі-продажу державного майна (далі – договори), постановою Кабінету Міністрів України від 12.09.97 № 1012 «Про порядок контролю за діяльністю підприємств, приватизація яких здійснюється за погодженням з Кабінетом Міністрів України» та Порядком здійснення державними органами приватизації контролю за виконанням умов договорів купівлі-продажу об'єктів приватизації, затвердженим наказом Фонду державного майна України (далі – Фонд) від 19.08.98 № 1649 (зі змінами та доповненнями), протягом 2009 року проведено перевірки виконання покупцями державного майна умов укладених договорів. Здійснений контроль показав таке.

### 1. Загальні дані про результати контролю

На обліку органів приватизації перебуває 12 100 договорів купівлі-продажу державного майна, у тому числі:

пакетів акцій акціонерних товариств – 1 047;

об'єктів малої приватизації – 7 951;

об'єктів незавершеного будівництва – 3 102.

Із загальної кількості зазначених договорів у 2009 році підлягало перевірці виконання умов 2 251 договору (умови решти 9 849 договорів виконані, внаслідок чого їх знято з контролю).

За вказаний період фактична кількість перевірених договорів становить 2 488.

Перевірками встановлено, що переважна більшість узятих покупцями об'єктів приватизації зобов'язань виконується належним чином.

За результатами цієї роботи можна зробити такі загальні висновки.

Поряд із зазначеним невиконання тих чи інших умов установлено в 294 випадках (2,4 відсотка загальної кількості договорів, виконання умов яких було перевірено). Найбільше порушень зафіксовано в Луганській (0,6 відсотка загальної кількості договорів), Житомирській та Харківській (по 0,3 відсотка) областях, і стосуються вони термінів добудови об'єктів, демонтажу, сплати за об'єкт, а також переоформлення права забудовника на об'єкт.

Однією з причин таких порушень власниками приватизованих об'єктів є зволікання органів місцевого самоврядування з переоформленням документів.

### 2. Аналіз стану виконання умов договорів за окремими групами об'єктів приватизації

У розрізі окремих груп об'єктів з числа вищезазначених стан виконання умов договорів (за накопичувальним підсумком) такий.

З усіх договорів, які перебувають на обліку органів приватизації, найбільша кількість порушень фіксується за договорами купівлі-продажу об'єктів незавершеного будівництва. Із 3 102 договорів цієї групи невиконання умов встановлено за 198 (6,4 відсотка загальної кількості договорів цієї групи), неналежне виконання умов – за 29 (0,9 відсотка), термін виконання умов

\* За наказом Фонду державного майна України від 20.01.10 № 46.

не закінчився за 652 договорами (21 відсоток). У повному обсязі виконано умови 2 223 договорів (71,6 відсотка).

Найбільше договорів із тих, що обліковуються, стосуються об'єктів малої приватизації. З їх загальної кількості – 7 951 договір – умови в повному обсязі виконані за 6 881 договором (86,5 відсотка загальної кількості договорів цієї групи). Невиконання умов виявлено за 41 договором (0,5 відсотка), неналежне виконання умов (з порушенням термінів) – за 26 договорами (0,3 відсотка). Термін виконання умов не закінчився за 1 003 договорами (12,6 відсотка).

Стан виконання умов договорів купівлі-продажу пакетів акцій такий.

На обліку органів приватизації перебуває 1 047 договорів купівлі-продажу пакетів акцій відкритих акціонерних товариств (ВАТ). Повне і своєчасне виконання умов установлено за 951 договором (90,8 відсотка загальної кількості), неналежне, тобто відставання від передбачених договорами термінів, – за 6 (0,6 відсотка), невиконання – за 32 (3,1 відсотка). За 58 договорами (5,5 відсотка) термін виконання умов не настав.

Серед зазначених договорів купівлі-продажу пакетів акцій 125 договорів стосуються підприємств, що мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави, з них на обліку в центральному апараті Фонду перебуває 101 договір, регіональних відділеннях – 24.

Стан виконання умов цих договорів такий:

за 116 договорами (92,8 відсотка загальної кількості) умови виконані в повному обсязі;

за 7 договорами (5,6 відсотка) зобов'язання перебувають у стадії виконання (інвестиційні зобов'язання та інші зобов'язання, виражені в грошовій формі, виконані, а за іншими зобов'язаннями кінцеві терміни виконання ще не настали);

за 2 договорами (1,6 відсотка) зафіксовано невиконання умов.

На сьогодні органами приватизації проводиться робота щодо забезпечення безумовного їх виконання, а в разі недосягнення позитивних результатів будуть вживатися заходи щодо розірвання договорів та повернення пакетів акцій у державну власність.

### **3. Дані про стан виконання покупцями об'єктів приватизації найхарактерніших умов договорів**

Значна кількість порушень умов договорів фіксується за договорами купівлі-продажу об'єктів незавершеного будівництва щодо термінів добудови та розбирання об'єктів. Протягом року таке невиконання встановлено за 137 договорами (5,5 відсотка перевірених). Найбільшу кількість таких випадків зафіксовано регіональними відділеннями Фонду по Луганській та Житомирській областях. Зазначеними регіональними відділеннями розпочато претензійно-позовну роботу з метою застосування до покупців передбачених законодавством та договорами норм відповідальності.

Факти порушення розрахунків за придбані об'єкти приватизації встановлено за 9 договорами цієї групи (0,4 відсотка перевірених) регіональними відділеннями Фонду по Київській, Волинській та Львівській областях (по 3 договори) та по Луганській області (4 договори).

Недотримання термінів державної реєстрації нової форми власності придбаних покупцями об'єктів приватизації виявлено за 6 договорами (0,2 відсотка перевірених договорів) регіональними відділеннями Фонду по Чернігівській, Харківській (по 2 договори) та Кіровоградській і Тернопільській (по одному договору) областях.

Також зафіксовано порушення в частині збереження профілю діяльності за 8 договорами (0,3 відсотка перевірених

договорів). Таке невиконання встановлено в Херсонській, Харківській (по 2 договори), Одеській, Донецькій, Дніпропетровській областях та по центральному апарату Фонду (по одному договору).

Порушень умов договорів у частині зобов'язань щодо збереження або збільшення обсягів виробництва продукції (послуг) у ході перевірки органами приватизації не встановлено.

Результати перевірки стану виконання покупцями зобов'язань щодо збереження існуючої на момент приватизації кількості робочих місць та створення нових такі.

На контролі органів приватизації перебуває 130 договорів (5,7 відсотка загальної кількості договорів, які контролюються органами приватизації), що містять умову щодо збереження кількості робочих місць, яка існувала на об'єктах на момент їх приватизації, та 124 договори (5,5 відсотка) – щодо створення нових.

Результати перевірок показали, що на момент приватизації кількість робочих місць на підприємствах, стосовно яких укладено договори з умовою збереження робочих місць, становила 3 048, на сьогодні їх кількість становить 3 105. Отже, власниками в післяприватизаційний період ця умова договору виконана, додатково створено 57 нових робочих місць.

На виконання зобов'язання щодо створення нових робочих місць, яке передбачено зазначеними договорами, власниками об'єктів у післяприватизаційний період створено 682 робочих місця, що на 405 робочих місць більше, ніж передбачалось умовами договорів.

Прикладом позитивного результату діяльності власника на приватизованому об'єкті є створення нових робочих місць у Одеській області за договором купівлі-продажу об'єкта малої приватизації – цілісного майнового комплексу колишнього Державного підприємства «Дунайрембуд». За умовами договору купівлі-продажу власник повинен був створити 30 робочих місць, на даний час створено 115 робочих місць.

Поряд із зазначеним існує приклад, коли власником у післяприватизаційний період не виконані умови договору купівлі-продажу щодо збереження та створення нових робочих місць. Це договір купівлі-продажу від 06.07.07 № КПП-514 ВАТ «Сумське автотранспортне підприємство 15928» (покупець – ТОВ фірма «Сарекс»). На момент приватизації на підприємстві існувало 83 робочих місця, на даний час існує 62. Тобто власником не збережено 21 робоче місце та не створені нові.

Слід відмітити також створення нових робочих місць за договорами, в яких умови щодо збереження або створення нових робочих місць не передбачені. Із загальної кількості перевірених такі приклади є на 50 об'єктах приватизації, де було створено 1 272 нових робочих місця. Наприклад, у Дніпропетровській області за договором купівлі-продажу об'єкта незавершеного будівництва «Гуртожиток готельного типу» (нова назва: багатифункціональний торгово-комерційний комплекс «Ароло») створено 67 робочих місць.

У Сумській області фізичною особою – підприємцем, який є власником нежитлового приміщення, облаштованого під кафе, витрачено на поточний ремонт більш як 300 тис. грн. та створено 32 робочих місця.

Мають місце й інші приклади, коли завдяки добросовісній діяльності власників приватизованих об'єктів та ефективному контролю з боку органів приватизації вдається досягати позитивних результатів не лише у фінансових, економічних, а й у соціальних напрямках розвитку регіонів.

Результати перевірок стану виконання інвестиційних зобов'язань та інших, виражених у грошовій формі, свідчать, що такі зобов'язання містять 824 договори купівлі-продажу пакетів акцій, 361 договір купівлі-продажу об'єктів малої прива-

тизації і 92 договори купівлі-продажу об'єктів незавершеного будівництва.

Загалом цими договорами передбачено надходження інвестицій на підприємства (у період з 1996 до 2020 року) на загальну суму 11 136,13 млн грн., 1 446,07 млн дол. США та 19,26 млн євро. Зокрема, станом на 12.01.10 – 8 921,33 млн грн., 719,40 млн дол. США, 19,26 млн євро. Фактично станом на 12.01.10 на вітчизняні підприємства надійшло 9 409,92 млн грн., 1 315,67 млн дол. США та 72 млн євро (у перерахунку на національну валюту – 16 695,807 млн грн.).

За групами договорів ці цифри розподіляються так.

Договорами купівлі-продажу пакетів акцій ВАТ передбачено надходження на підприємства у період з 1996 до 2020 року коштів на загальну суму 9 545,732 млн грн., 1 423,41 млн дол. США та 19,26 млн євро. Зокрема, на стратегічно важливі для економіки та безпеки держави підприємства протягом зазначеного періоду передбачено надходження 4 935,55 млн грн. та 1 097,00 млн дол. США.

Фактично з 1995 року підприємства вже одержали інвестиції за всіма договорами купівлі-продажу пакетів акцій на суму 8 757,67 млн грн., 1 314,032 млн дол. США та 72,00 млн євро, в тому числі за договорами купівлі-продажу пакетів акцій стратегічно важливих для економіки і безпеки держави підприємств – 5 068,89 млн грн., 1 052,93 млн дол. США (за умовами цих договорів має бути внесено 4 755,51 млн грн., 465,49 млн дол. США).

Договорами купівлі-продажу об'єктів незавершеного будівництва в період з 1996 до 2020 року заплановано надходження інвестицій на суму 1 201,12 млн грн. і 10 тис. дол. США, станом на 12.01.10 – 507,86 млн грн. та 10 тис. дол. США. Фактично станом на 12.01.10 внесено 508,10 млн грн. і 27,756 тис. дол. США.

Договорами купівлі-продажу об'єктів малої приватизації у період до 2020 року передбачено здійснення інвестицій на загальну суму 389,27 млн грн. і 42,65 млн дол. США, станом на 12.01.10 – 126,39 млн грн. та 650,00 тис. дол. США. Фактично на звітну дату надійшло 144,14 млн грн. і 1 612,904 тис. дол. США.

Особливий інтерес інвестори виявляють до підприємств чорної та кольорової металургії (обсяг здійснених інвестицій – 3 669,65 млн грн. та 998,88 млн дол. США), машинобудування та металообробки (1 330,78 млн грн. та 36,24 млн дол. США), енергетичної та паливної галузей промисловості (833,48 млн грн., 57,92 млн дол. США та 71,14 млн євро).

Результати аналізу напрямів залучення інвестицій свідчать, що більша частина залучених інвестицій спрямовується на технічне переозброєння та реконструкцію виробництва (5 297,83 млн грн. та 980,05 млн дол. США), що необхідно для розвитку виробничої бази підприємств з метою випуску конкурентоспроможної продукції.

Наступним напрямом залучення інвестицій підприємствами України за кількісними показниками є погашення кредиторської заборгованості підприємств з платежів до бюджету всіх рівнів та перед Пенсійним фондом (146,35 млн грн. та 42,33 млн дол. США).

#### **4. Заходи, вжиті державними органами приватизації з метою усунення фактів порушень умов продажу об'єктів приватизації**

У всіх виявлених випадках порушення покупцями взятих зобов'язань органами приватизації здійснювалася претензійно-позовна робота. Зокрема, крім заходів зі стягнення штрафів, пені та неустойок (загальна сума наростаючим підсумком за весь період контролю становить 14, 336 млн грн. та 106,40 тис. дол. США), після використання всіх можливостей досудо-

вого врегулювання спорів у напрямі забезпечення реалізації цих умов органами приватизації здійснювалися дії щодо розірвання (визнання недійсними) договорів та повернення відчужених за ними об'єктів у державну власність. У 2009 році сума штрафних санкцій, сплачених до державного бюджету, становить 1 004,69 тис. грн.

Станом на 18.01.10 у власність держави повернуто 288 (накопичувальним підсумком) об'єктів приватизації (з яких 82 – пакети акцій, 51 – цілісні майнові комплекси, 155 – об'єкти незавершеного будівництва).

За 141 договором триває претензійно-позовна робота щодо їх розірвання (визнання недійсними) і повернення відчужених за ними об'єктів у державну власність (з них 17 – пакети акцій, 15 – цілісні майнові комплекси та 109 – об'єкти незавершеного будівництва).

Із загальної кількості повернутих у державну власність об'єктів приватизації повторно продано 149 об'єктів, у тому числі 49 пакетів акцій, 72 об'єкти незавершеного будівництва, 28 цілісних майнових комплексів.

Загальна сума коштів, одержаних від продажу повернутих державі об'єктів за рішеннями судів, накопичувальним підсумком становить 97,4 млн грн.

#### **5. Приклади позитивних результатів роботи органів приватизації та діяльності власників приватизованого майна в процесі виконання умов договорів**

Перевірками фіксуються приклади поліпшення виробничого та фінансового стану приватизованих підприємств унаслідок успішної реалізації власниками взятих за договорами купівлі-продажу зобов'язань. Крім наведених прикладів, це такі:

у Вінницькій області:

покупець – ЗАТ «Інфоресурс АГ» – за договором купівлі-продажу об'єкта незавершеного будівництва – дитячої музичної школи на 400 місць – повністю розрахувався за об'єкт. Згідно з умовами договору, інвестування на добудову об'єкта має здійснюватися щокварталу протягом 5 років з моменту повної сплати до 31.12.11 у розмірі 6 000 000,00 грн. Фактично покупцем у достроковому порядку здійснено інвестицій на суму 6 923 764,68 грн.;

у Тернопільській області:

покупцем (фізичною особою) недіючої будівлі водолікарні Чортківської центральної комунальної районної лікарні (договір купівлі-продажу від 29.11.07 № 7895) здійснено реконструкцію з розширенням під шість заблокованих індивідуальних житлових будинків. Крім того, облаштовано під'їзну дорогу, розпочато будівництво тротуару вздовж дороги, яка проходить поблизу зазначеної будівлі. На реконструкцію витрачено 1 185,00 тис. грн.;

у Черкаській області:

прикладом позитивної роботи підприємства є цілісний майновий комплекс – Черкаське обласне комунальне торгово-виробниче підприємство «Холод» (покупець – ВАТ «Сміламоконсерв», правонаступник ЗАТ «Фрау Марта»). Підприємство розташоване в межах міста Черкаси на окремій земельній ділянці площею 2,94 га. На цій ділянці розташовані: корпус холодокомбінату потужністю одночасного зберігання 5 000 тонн, цех підготовки та заморожування сировини, лабораторія та дільниця приймання сировини, адміністративна будівля, залізнична колія та автогараж. На підприємстві проведено капітальний і поточний ремонти холодильника, ремонт та заміну силових освітлювальних електросхем в усіх камерах і сходових клітках, ремонт і заміну охолоджувальної системи в камерах зберігання. Здійснено повну модернізацію про-



мислових мереж водопроводу, каналізації, електромережі. Проведено ремонт побутових приміщень першого поверху, даху холодильника, автомобільної рампи. На місці старого холодильника побудовано новий цех із заморожування овочів. Для забезпечення виробництва завезено та змонтовано європейське обладнання. Обсяг виробленої промислової продукції за рік становить 9 000 тонн замороженої продукції. Підприємство має сезонний характер роботи, тривалість сезону 4 – 5 місяців. Завдяки реконструкції та модернізації виробничий цикл збільшено до 6 – 8 місяців. У сезон на підприємстві працює 348 осіб, у міжсезоння – 96. Працівники захищені соціальними гарантіями, що передбачено законодавством України;

у Миколаївській області:

покупцем (ТОВ фірма «Ірбіс») на добудову об'єкта незавершеного будівництва – адміністративного будинку (договір купівлі-продажу від 08.07.02 № 18-Д) – здійснено інвестицій на суму 1 928,6 тис. грн.;

покупцем (ТОВ «Хаскі») на добудову об'єкта незавершеного будівництва – адміністративно-господарського корпусу (договір купівлі-продажу від 17.02.99 № 9-р) – здійснено інвестицій на суму 812,0 тис. грн.;

покупцем (ЗАТ «Науково-виробниче об'єднання «Тор») на поліпшення організації відпочинку на базі відпочинку «Корвет» (договір купівлі-продажу від 27.09.02 № 5-ж) здійснено інвестицій на суму 406,4 тис. грн.;

покупцем (ТОВ «Котерія») на добудову об'єкта незавершеного будівництва – спального корпусу на 205 місць бази відпочинку «Орбіта» (договір купівлі-продажу від 31.08.99 № 52-р) – здійснено інвестицій на суму 313,6 тис. грн.;

покупцем (ТОВ «Промпрогрес») на добудову об'єкта незавершеного будівництва – реконструкцію підприємства, корпус 2 (договір купівлі-продажу від 30.09.03 № 10-д) здійснено інвестицій на суму 276,4 тис. грн.

## **6. Загальні питання роботи органів приватизації із забезпечення виконання умов продажу державного майна**

Протягом 2009 року органами приватизації забезпечено виконання вимог відповідних організаційно-розпорядчих актів щодо обсягів охоплення укладених договорів перевірки виконання їх умов та термінів передавання звітів до Фонду. Кращими регіональними відділеннями за якістю організації та здійснення контролю, звітності, відпрацювання пропозицій щодо подальшого нормативного та методологічного забезпечення цього напрямку роботи є регіональні відділення Фонду по Миколаївській, Тернопільській, Черкаській, Вінницькій, Луганській областях, в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі, Фонд майна Автономної Республіки Крим.

Департамент договірному менеджменту (далі – департамент) протягом звітного періоду проводив роботу, спрямовану на вдосконалення системи контролю за виконанням умов договорів купівлі-продажу об'єктів приватизації.

З цією метою, керуючись рішенням колегії Фонду від 25 червня 2009 року, забезпечувалися контроль і постійний моніторинг стану виконання умов договорів купівлі-продажу стратегічно важливих для економіки та безпеки держави об'єктів, особливо металургійної, електроенергетичної, нафтопереробної та вугледобувної галузей промисловості. Під час перевірки виконання інвестиційних і соціальних зобов'язань залучалися представники профспілкових організацій. Вживалися заходи щодо виконання зобов'язань сторін, викладених у Меморандумі порозуміння між Кабінетом Міністрів України та підприємствами гірничо-металургійного комплексу, стосовно перенесення термінів виконання части-

ни інвестиційних зобов'язань за договорами купівлі-продажу в період подолання кризових явищ. У результаті були внесені відповідні зміни до двох договорів купівлі-продажу пакетів акцій (ВАТ «Криворізький гірничо-металургійний комбінат «Криворіжсталь» та ВАТ «Миколаївський глиноземний завод»). На період дії форс-мажорних обставин забезпечено виконання найбільш актуальних умов договору в економічній та інвестиційній сферах і в повному обсязі виконання соціального блоку зобов'язань. Після завершення терміну дії змін власник відновить виконання зобов'язань у повному обсязі, а департамент забезпечить контроль стану їх виконання відповідно до законодавства та умов договору купівлі-продажу.

Проведено роботу, спрямовану на вдосконалення нормативно-правової бази з питань приватизації, а саме:

доопрацьовано Порядок здійснення державними органами приватизації контролю за виконанням умов договорів купівлі-продажу об'єктів приватизації, затверджений наказом Фонду від 27.02.04 № 372. У новій редакції зазначений Порядок затверджено наказом Фонду від 24.06.09 № 967;

надіслано Кабінету Міністрів України для затвердження проект постанови «Про внесення змін до Порядку повернення у державну власність об'єктів приватизації у разі розірвання або визнання недійсними договорів купівлі-продажу таких об'єктів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 січня 2001 року № 32». Проектом визначено джерело коштів на оплату послуг спеціалізованих організацій, які на договірних засадах залучатимуться для забезпечення збереження об'єкта приватизації, повернутого за рішенням суду в державну власність, до його повторного продажу;

підготовлено для реєстрації в Міністерстві юстиції України проект наказу Фонду «Про внесення змін до Порядку надання державними органами приватизації згоди на подальше відчуження та передачу в заставу об'єктів, обтяжених зобов'язаннями їх власників перед державою, затвердженого наказом Фонду державного майна України від 30.03.2001 № 500». Проектом врегульовано особливості погодження подальшого відчуження цілісного майнового комплексу, що сприятиме впорядкуванню та скороченню нераціональних витрат під час вирішення питань розпорядження майном.

Особливу увагу органи приватизації приділяли практичним проблемним питанням приватизації, які розглядалися на семінарах за такими темами: «Проблемні питання реалізації покупцями умов приватизації об'єктів державної власності в період фінансової кризи. Шляхи їх вирішення у співпраці з державними органами приватизації» (лютий, м. Київ), «Антикризовий договірний менеджмент» (травень, м. Київ), «Сучасні аспекти договірному менеджменту» (листопад, м. Алушта). Зазначені семінари проведено в рамках Консультативного проекту Уряду Німеччини з питань приватизації. Останній семінар був підготовлений департаментом разом з фахівцями Юридичного департаменту та Департаменту продажу об'єктів нерухомості Фонду, Київського апеляційного господарського суду для працівників регіональних відділень Фонду. На семінарі були розглянуті питання щодо вдосконалення нормативно-правової бази з питань договірному менеджменту, юридичної практики, процесуальні особливості судового провадження під час вирішення спірних питань та ін.

Інформація про результати роботи державних органів приватизації з питань контролю за виконанням умов договорів купівлі-продажу, проблемних питань та шляхів їх вирішення висвітлюється у засобах масової інформації, розміщується на сайті Фонду (рубрика «Договірний менеджмент»), що забезпечує прозорість і відкритість проведення приватизаційних процесів.

## ІНФОРМАЦІЯ щодо реформування відносин власності в Україні за IV квартал 2009 року

За даними відомчої звітності з питань приватизації за формою № 1-приватизація «Інформація про приватизацію майна підприємства, установи, організації», затвердженою наказом ФДМУ від 10.07.06 № 1067 «Про затвердження форми звітності № 1-приватизація, додатка до форми звітності № 1-приватизація та Інструкції щодо їх заповнення»\* та зареєстрованою в Мін'юсті 26.07.06 за № 873/12747 (зі змінами, внесеними наказом ФДМУ від 05.03.08 № 262 «Про внесення змін до наказу Фонду державного майна України від 10.07.06 № 1067», зареєстрованим у Мін'юсті від 19.03.08 за № 228/14919\*\*), з початку процесу приватизації станом на 01.01.10 реформовано 123 026 об'єктів, з яких більше ніж три чверті (94 625 об'єктів) належали до комунальної форми власності, інші (28 401 об'єкт) – до державної.

6

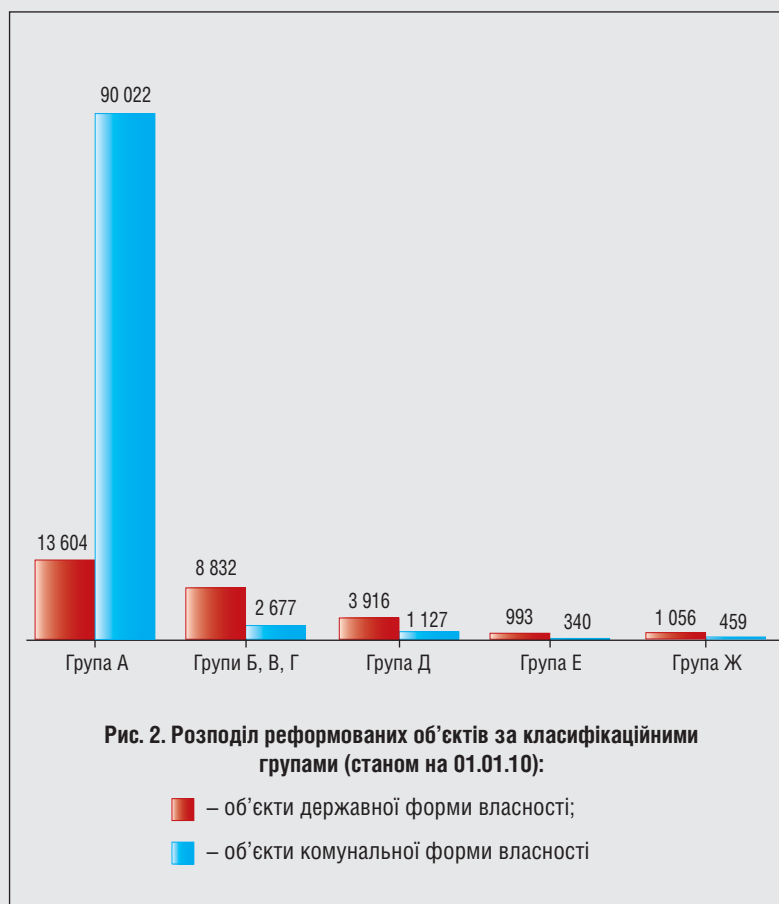
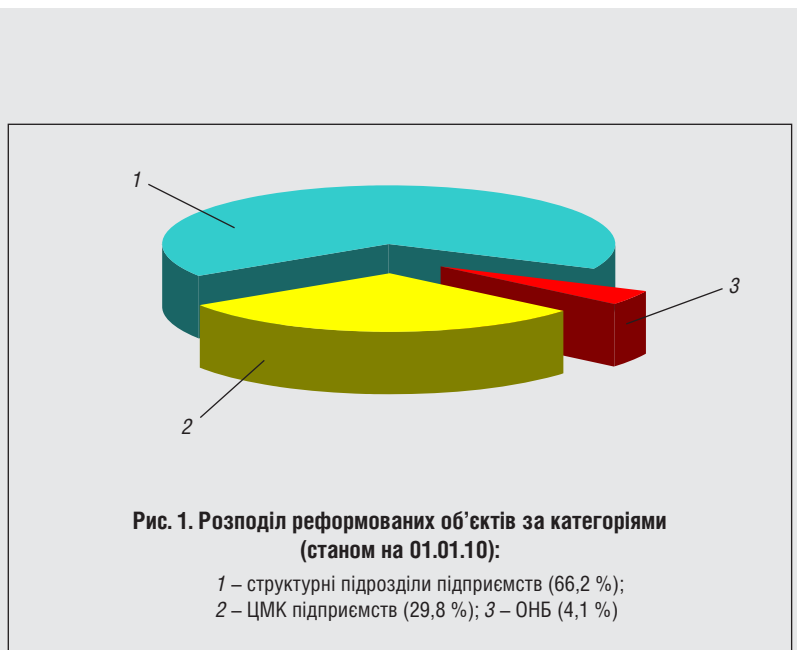
Розподіл реформованих об'єктів за категоріями показаний на рис. 1, за класифікаційними групами – на рис. 2.

Переважна більшість об'єктів (84,2 %) належить до групи А, інші – до груп Б, В, Г (9,4 %), Д (4,1 %), Ж (1,2 %) та Е (1,1 %). За регіональним розподілом значна кількість об'єктів групи А була зосереджена в Донецькій (11 229 об'єктів), Львівській (10 663), Дніпропетровській (6 763), Харківській (5 882) областях та м. Києві (11 557 об'єктів). За групами Б, В, Г більшість об'єктів були реформовані в Донецькій (953 об'єкти), Дніпропетровській (784), Харківській (681), Луганській (615), Одеській (597), Київській (582) областях та м. Києві (689 об'єктів).

Приватизація майна підприємств, установ та організацій здійснюва-

\* Державний інформаційний бюлетень про приватизацію, 2006, № 10, с. 47 – 55. – Прим. ред.

\*\* Там само, 2008, № 5, с. 45. – Прим. ред.



Таблиця 1  
Розподіл об'єктів за способами приватизації  
(станом на 01.01.10)\*

Спосіб приватизації	Усього об'єктів	% до загальної кількості
Викуп об'єкта приватизації	63 965	51,99
Викуп за альтернативним планом приватизації	457	0,37
Викуп майна, зданого в оренду з правом викупу	22 157	18,01
Продаж на аукціоні	18 360	14,93
Продаж за некомерційним конкурсом	2 464	2,0
Продаж за комерційним конкурсом	5 056	4,11
Продаж акцій ВАТ	10 572	8,59
<b>Разом...</b>	<b>123 026</b>	<b>100,00</b>

Таблиця 2  
Розподіл реформованих об'єктів у розрізі регіонів за формами власності до приватизації (станом на 01.01.10)

Регіон	Усього об'єктів	Форма власності			
		державна		комунальна	
		Усього об'єктів	% загальної кількості	Усього об'єктів	% загальної кількості
Автономна Республіка Крим	6 595	386	5,85	6 209	94,15
Область:					
Вінницька	2 809	1 190	42,36	1 619	57,64
Волинська	2 599	687	26,43	1 912	73,57
Дніпропетровська	7 835	1 824	23,28	6 011	76,72
Донецька	12 763	4 140	32,44	8 623	67,56
Житомирська	2 850	1 235	43,33	1 615	56,67
Закарпатська	2 908	407	14,00	2 501	86,00
Запорізька	5 372	1 316	24,50	4 056	75,50
Івано-Франківська	4 230	479	11,32	3 751	88,68
Київська	3 120	1 074	34,42	2 046	65,58
Кіровоградська	2 536	683	26,93	1 853	73,07
Луганська	5 356	1 658	30,96	3 698	69,04
Львівська	11 827	1 535	12,98	10 292	87,02
Миколаївська	3 739	1 081	28,91	2 658	71,09
Одеська	4 899	1 453	29,66	3 446	70,34
Полтавська	3 127	864	27,63	2 263	72,37
Рівненська	2 250	846	37,60	1 404	62,40
Сумська	2 961	850	28,71	2 111	71,29
Тернопільська	3 019	750	24,84	2 269	75,16
Харківська	6 959	1 584	22,76	5 375	77,24
Херсонська	2 405	565	23,49	1 840	76,51
Хмельницька	2 446	586	23,96	1 860	76,04
Черкаська	2 436	784	32,18	1 652	67,82
Чернівецька	3 047	494	16,21	2 553	83,79
Чернігівська	1 666	644	38,66	1 022	61,34
м. Київ	12 536	1 102	8,79	11 434	91,21
м. Севастополь	736	184	25,00	552	75,00
<b>Разом...</b>	<b>123 026</b>	<b>28 401</b>	<b>23,09</b>	<b>94 625</b>	<b>76,91</b>

лася в основному шляхом викупу, майже 52 % об'єктів придбано цим способом.

Розподіл об'єктів за способами приватизації наведено в табл. 1.

Розподіл реформованих об'єктів у розрізі регіонів за формами власності до приватизації наведено в табл. 2.

Питома вага реформованих об'єктів державної форми власності перевищує середній показник по державі (23,09 %) в Житомирській (43,33 %), Вінницькій (42,36 %), Чернігівській (38,66 %), Рівненській (37,6 %), Київській (34,42 %), Донецькій (32,44 %), Черкаській (32,18 %) та Луганській (30,96 %) областях. В Автономній Республіці Крим (94,15 %), м. Києві (91,21 %), Івано-Франківській (88,68 %), Львівській (87,02 %), Закарпатській (86,0 %) та Чернівецькій областях (83,79 %) питома вага реформованих об'єктів комунальної форми власності перевищує середній показник по Україні (76,91 %).

За видами економічної діяльності процесом приватизації найбільше охоплені ЦМК підприємств торгівлі, побутових виробів та предметів особистого вжитку, промисловості, з надання комунальних та індивідуальних послуг.

За 2009 рік у процесі приватизації змінили форму власності 3 875 об'єктів (державної – 250, комунальної – 3 625).

Розподіл реформованих об'єктів у розрізі регіонів за формами власності до приватизації за 2009 рік наведено в табл. 3.

У звітному періоді за класифікаційними групами реформовані об'єкти розподілялися так: А – 3 774 (97,4 %); Д – 47 (1,21 %); Ж – 27 (0,7 %); В, Г – 16 (0,28 %); Е – 11 (0,41 %).

За регіональною ознакою найбільше об'єктів групи А реформовано в м. Києві (601 об'єкт), Львівській (418), Харківській (447) областях;

\* Дані наведені з урахуванням вилучення об'єктів, з якими, за інформацією ФДМУ, регіональних відділень ФДМУ, Фонду майна Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, розірвано договори купівлі-продажу станом на 01.01.10.

## ■ СТАТИСТИЧНА ЗВІТНІСТЬ

групи Д – в Автономній Республіці Крим (10) та Харківській області (8 об'єктів).

Об'єкти групи А комунальної форми власності, які становлять 86,96 % загальної кількості об'єктів цієї класифікаційної групи, реформовані переважно шляхом викупу (67,04 %) та викупу майна, зданого в оренду (17,08 %), на аукціонах продано 11,58 %, реформування решти об'єктів здійснено іншими способами.

Об'єкти групи А державної форми власності приватизовано переважно шляхом викупу (57,59 %) та продажу на аукціонах (36,65 %), решту – на конкурсних засадах та шляхом викупу майна, зданого в оренду.

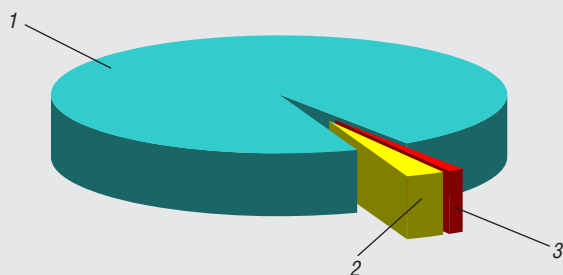
Переважну кількість об'єктів групи Д як державної, так і комунальної форми власності продано на аукціонах (38 із 47).

Наведені дані свідчать, що найчастіше об'єктами приватизації стають структурні підрозділи підприємств, здебільшого приміщення, будівлі та споруди, які належать до об'єктів групи А (96,53 %).

Серед способів приватизації протягом 2009 року найпоширенішими були викуп, викуп майна, зданого в оренду, та продаж на аукціоні – відповідно 66, 16 та 14 % загальної кількості реформованих об'єктів по Україні.

Приватизація державного та комунального майна у звітному періоді здійснювалася виключно за грошові кошти. За договорами купівлі-продажу від продажу об'єктів комунальної форми власності до відповідних місцевих бюджетів має надійти понад 1 млрд 246 млн грн. Від продажу об'єктів груп А, Д, Е, Ж державної форми власності за договорами купівлі-продажу до Державного бюджету України має надійти більше ніж 169 млн грн. Сумарна номінальна вартість статутних фондів об'єктів великої приватизації, які у звітному періоді змінили державну форму власності, становить 46,7 млн грн.

*Відділ статистичної звітності та моніторингу роздержавлення власності Департаменту інформаційних технологій, моніторингу та прогнозування ФДМУ*



**Рис. 3. Розподіл реформованих об'єктів за категоріями (за 2009 рік):**

1 – структурні підрозділи підприємств (95,9 %);  
2 – ЦМК (2,9 %); 3 – ОНБ (1,2 %)

Таблиця 3

**Розподіл реформованих об'єктів у розрізі регіонів за формами власності до приватизації (за 2009 рік)**

Регіон	Усього об'єктів	Форма власності			
		державна		комунальна	
		Усього об'єктів	% загальної кількості	Усього об'єктів	% загальної кількості
Автономна Республіка Крим	255	2	0,78	253	99,22
Область:					
Вінницька	44	19	43,18	25	56,82
Волинська	18	2	11,11	16	88,89
Дніпропетровська	188	16	8,51	172	91,49
Донецька	227	15	6,61	212	93,39
Житомирська	55	7	12,73	48	87,27
Закарпатська	66	9	13,64	57	86,36
Запорізька	191	7	3,66	184	96,34
Івано-Франківська	131	2	1,53	129	98,47
Київська	31	3	9,68	28	90,32
Кіровоградська	111	2	1,80	109	98,20
Луганська	218	12	5,50	206	94,50
Львівська	421	21	4,99	400	95,01
Миколаївська	206	20	9,71	186	90,29
Одеська	60	8	13,33	52	86,67
Полтавська	90	12	13,33	78	86,67
Рівненська	52	1	1,92	51	98,08
Сумська	101	8	7,92	93	92,08
Тернопільська	46	5	10,87	41	89,13
Харківська	463	24	5,18	439	94,82
Херсонська	45	9	20,00	36	80,00
Хмельницька	43	8	18,60	35	81,40
Черкаська	77	10	12,99	67	87,01
Чернівецька	47	1	2,13	46	97,87
Чернігівська	18	4	22,22	14	77,78
м. Київ	602	14	2,33	588	97,67
м. Севастополь	69	9	13,04	60	86,96
<b>Разом...</b>	<b>3 875</b>	<b>250</b>	<b>6,45</b>	<b>3 625</b>	<b>93,55</b>



# Державний сектор економіки: підходи та пропозиції щодо формування



**Олександр СИНЕНКО**

директор Департаменту інформаційних технологій, моніторингу та прогнозування ФДМУ, канд. екон. наук



**Сергій КУЧЕР**

старший викладач Київського національного університету технологій та дизайну, канд. екон. наук

Питання умов функціонування державного сектору економіки недостатньо опрацьовано не тільки у вітчизняній науці, але й у світовій. Знайти розумне співвідношення між державним регулюванням і ринковим саморегулюванням – одне з ключових завдань, яке на сьогодні постало перед Українською державою. Україна має сформувати такі моделі ринку та систему державного регулювання економіки, які враховували б вітчизняні історичні реалії та сучасний зарубіжний досвід, який, у свою чергу, не є однозначним.

Україна на сучасному етапі свого розвитку позиціонується як країна з ринковою економікою. Про це свідчать проведені за участю авторів дослідження на основі даних Єдиного реєстру об'єктів державної власності, що веде Фонд державного майна України (ФДМУ), та даних Державного комітету статистики України (Держкомстату), які підтверджують те, що рівень роздержавлення у промисловості в багатьох галузях України є одним з найвищих у світі.

В Україні приватних підприємств у 95 разів більше, ніж державних (у 32 рази більше, ніж комунальних), при цьому активи як державних, так і комунальних підприємств лише в 2 рази менші, ніж активи приватних, але чистий дохід приватних підприємств у 8,5 раза більший, ніж чистий дохід державних, і у 85 разів більший, ніж комунальних. Така ж пропорція зберігається за показником чистого прибутку державних підприємств, а комунальні підприємства взагалі збиткові.

Ця ситуація є природною виходячи з таких міркувань:

у розрахунках в загальний обсяг підприємств приватної форми власності увійшли індивідуальні та малі підприємства, яких створено дуже багато, але сумарна вартість їх основних фондів становить, за даними Держкомстату, 3 – 4 % від загальної вартості основних фондів всіх підприємств України, в той час як досить незначна кількість суб'єктів господарювання державної та комунальної форми власності використовує майже половину основних фондів, наявних в Україні;

використовуючи приблизно однакову кількість (майже половину наявних в Україні) основних фондів, суб'єкти господарювання приватного сектору одержують майже у вісім разів більше чистого доходу та у сім разів більше прибутку, ніж суб'єкти господарювання державного та комунального секторів, за рахунок того, що були приватизовані підприємства найбільш прибуткових та ринково адаптованих видів діяльності;

діяльність комунальних підприємств, які використовують чверть наявних у державі основних фондів, збиткова, що в умовах політики патерналізму\*, яка на даному етапі розвитку домінує в Україні, є цілком природним, тому що всі борги житлово-комунального сектору акумулюються саме на цих підприємствах, що не дає можливості їм господарювати достатньо ефективно і позбавляє стимулів до розвитку;

державні підприємства, серед яких залишилися заборонені до приватизації, стосовно яких у суспільстві не знайдений консенсус щодо ринкової комерціалізації, здійснюють свою діяльність, як правило, в умовах відсутності вільного вибору виду економічної діяльності та високих трансакційних витрат на управління. Отже, такі результати їх діяльності можна вважати цілком прийнятними в цих умовах.

З огляду на наведені нижче відмінності державної власності від приватної, результати процесу реформування відносин власності в Україні можна вважати цілком прийнятними виходячи з необхідності одночасного забезпечення дотримання звичай суперечливих вимог як соціальної справедливості, так і економічної ефективності.

Науковці виділяють кілька найважливіших відмінностей державної власності від приватної з погляду структури відповідних сукупностей правочинів:

1. Нездатність співвласника державної власності продати або передати свою частку участі в ній. Крім того, ніхто не може ухилитися від володіння нею: «Володіння державною власністю не добровільне; воно обов'язкове доти, поки хтось залишається членом суспільства» [1].

2. Відсутність кореляції між поведінкою співвласників державної власності та результатами її використання: «При державній власності витрати на реалізацію будь-якого рішення або вибору меншою мірою покладаються на того, хто вибирає, ніж на власника в умовах приватної власності» [1]. Отже, члени суспільства менше зацікавлені в контролі результатів використання державної власності.

\* Патерналізм (від лат. *paternus* – отецький, *pater* – батько) – в галузі трудових відносин показна підприємницька «благодійність» з метою створення ілюзії турботи про інтереси трудящих. Форма взаємовідносин держави і суспільства; складова теорії і практики «людських стосунків», «соціального партнерства» тощо.

3. Менше стимулів до того, щоб у виконанні функцій контролю спеціалізувалися члени суспільства, які мають порівняльні переваги в цьому виді діяльності. Унаслідок менш ефективного, ніж у приватних формах, контролю діяльності у керуючих державною власністю більше можливостей зловживати своїм становищем в особистих інтересах.

4. Більш складні визначення та вимірювання колективного інтересу, ніж приватного: «...у бюрократу більше стимулів виробляти те, що, як він вважає, потрібно суспільству, і менше стимулів виробляти те, на що суспільство пред'являє попит. Думку бюрократа про те, що суспільство повинно мати, зазвичай називають «інтересами суспільства» [2].

Головною проблемою, з якою стикаються у разі групової власності, є узгодження інтересів окремих учасників і групи в цілому. Групова власність заохочує поведінку, вигоди від якої має один учасник групи, а витрати розподіляються серед всіх її членів. І, навпаки, вона послабляє стимули до прийняття рішень, витрати на виконання яких припадають на одного, а вигоди розподіляються між усіма членами групи. Наприклад, вигоди від корисливого рішення державного чиновника одержує він сам, а економічні збитки, зазнані внаслідок цього рішення, розподіляються між всіма членами суспільства, і він уже як співвласник державної власності зазнає їх незначну частину. Відповідно зусилля індивідуума щодо налагодження ефективного контролю за діяльністю державного чиновника потребуватимуть значних витрат часу й коштів, тоді як вигоди від такого розподілу матимуть всі члени суспільства.

У наведених прикладах словосполучення «державний чиновник» можна замінити словосполученням «керуючий корпорацією» без втрат для змісту. Особливість системи державної власності полягає не в тому, що вона породжує подібні явища, а в тому, що на її основі не виникають розгалужений зворотний зв'язок і ефективні компенсаторні механізми, спроможні їм протидіяти. Отже, співвласники державної власності не можуть здійснювати концентрацію свого багатства у вибраних ними галузях (не можуть, наприклад, збільшити свою частку власності в охороні здоров'я, зменшивши свою частку власності в обороні); розщеплювати сукупності правочинів і спеціалізуватися в реалізації часткової правочинності тільки одного типу; здійснювати дієвий контроль за своїми агентами [1].

Є багатий фактичний матеріал про порівняння підприємств, що перебувають у власності держави та власності приватних осіб. Дані аналізу свідчать, що державні підприємства за інших рівних умов встановлюють нижчі ціни на свою продукцію; мають великі потужності; більше коштів

витрачають на будівництво будинків і споруд; використовують більш капіталомісткі технології, проте мають більш високі операційні витрати; рідше переглядають ціни, слабкіше реагують на зміни в попиті; виробляють менш різноманітну продукцію; повільніше освоюють нову техніку; мають більш тривалі терміни служби вищих керуючих [3].

З огляду на наведене виникають щонайменше два запитання: чи означає це, що державна власність завжди й у всіх випадках неефективніша за приватну, і чим пояснити, що в умовах ринкової економіки продовжують існувати джерела неефективності, що не зникають у ході конкуренції.

Одна з головних особливостей управління державною власністю полягає в тому, що ця власність відрізняється абсолютним масштабом усупільнення, що утрудняє реалізацію оперативних управлінських впливів власника на об'єкти власності. У зв'язку з цим при управлінні державною власністю найбільш типовим управлінським рішенням є передача окремих об'єктів конкретним юридичним або фізичним особам, що дає змогу локалізувати управлінські впливи на них.

Функція управління державною власністю має кілька аспектів. З одного боку, держава є єдиним суб'єктом публічної влади, що встановлює норми господарського законодавства. Ця частина функції управління економікою визначається як нормативна.

З іншого боку, держава є одним із суб'єктів ринку, об'єкти власності якої функціонують у комерційному секторі економіки, підкоряючись нормам і правилам, створеним у результаті нормативного управління. Ця частина управлінських функцій держави визначається як продуктивна.

Реалізація нормативної функції управління досягається формуванням інституціональних об'єктів, до яких належать органи державного управління (в тому числі профільні міністерства), організації та некомерційні фонди. Функціонування цієї частини державної власності забезпечує вирішення різних завдань, до яких можна віднести підтримку обороноздатності, розвиток науки й культури, охорону здоров'я й освіти, утримання законодавчої, судової й виконавчої влади та ін.

За результатами дослідження доходимо таких висновків:

1. Виконання галузевими органами державної влади як нормативної (стосовно господарської діяльності об'єктів усіх форм власності в галузі), так і продуктивної (стосовно об'єктів, які належать до державного сектору економіки в галузі) функції спричиняє конфлікт інтересів, оскільки нормативна функція доволі часто використовується для створення переваг для об'єктів державного секто-

ру при реалізації продуктивної функції, тобто сприяння діяльності підприємств державного сектору економіки, за результатами роботи яких визначається ефективність роботи органів державної влади, здійснюється за рахунок підприємств інших форм власності. Отже, потрібно свідомо та системно розділити функції управління об'єктами державної власності галузі та функції регулювання діяльності підприємств усіх форм власності галузі [4].

2. Віднесення об'єктів до державного сектору економіки передбачає збільшення транзакційних витрат на управління внаслідок:

ускладнення процедури прийняття управлінських рішень щодо об'єктів державної власності через необхідність узгодження органами державної влади;

зниження оперативності прийняття управлінських рішень державними чиновниками, що реалізують ці рішення.

3. За функціональною ознакою можна виділити два типи об'єктів, що мають належати до державного сектору економіки:

об'єкти, що безпосередньо задовольняють суспільні потреби, такі як оборона, забезпечення мінімальних соціальних гарантій;

виробництво у сфері природних монополій.

4. Під час впровадження алгоритму автоматизованого моніторингу структурних змін у державному секторі економіки слід виходити з того, що, незважаючи на частково незадовільні результати роботи суб'єктів господарювання, потрібно утриматися від неринкових методів впливу держави на їх діяльність.

Ринкова конкуренція сама встановлює оптимальний для економіки обсяг планування та ринкового регулювання в діяльності суб'єктів господарювання. Для кожної галузі та технології оптимальний розмір суб'єкта господарювання та його організаційно-правова форма будуть регулюватися потребою мінімізації транзакційних витрат.

#### ЛІТЕРАТУРА

1. Капелюшников Р. И. Экономическая теория прав собственности. – М.: Изд-во Ин-та мировой экономики и междунар. отношений, 2002. – 1990. – 206 с.
2. Richard Pipes. Property and Freedom. – N. Y., 1999.
3. Эрнандо де Сото. Загадка капитала. Почему капитализм торжествует на Западе и терпит поражение во всем остальном мире / Пер. с англ. – М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 2001. – 272 с.
4. Винник О. М. Публічні та приватні інтереси в господарських товариствах: проблеми правового забезпечення: Моногр. – К.: Атіка, 2003. – 352 с.

## З практики застосування Закону України «Про акціонерні товариства»



### Василь ЯРМИСТИЙ

начальник відділу приватизації та управління державними корпоративними правами РВ ФДМУ по Чернівецькій області

Законом України «Про акціонерні товариства» (далі – Закон) встановлено нові правила для учасників корпоративного управління. Насамперед це стосується процедури скликання і проведення загальних зборів, оскільки Закон вимагає їх проведення за місцезнаходженням підприємства.

Водночас Закон потребує удосконалення. Так, згідно з пунктом 2 статті 41 Закону загальні збори акціонерного товариства (АТ) мають кворум за умови реєстрації для участі у них акціонерів, які сукупно є власниками не менш як 60 відсотків голосуючих акцій, тобто власники 40 % + однієї акції й надалі зможуть зривати збори, не з'явившись на них.

Відповідно до статті 25 Закону акціонери – власники простих акцій мають право на участь в управлінні АТ. Це право реалізується через участь у загальних зборах акціонерів. Участь у загальних зборах є правом, а не обов'язком акціонерів. Проте в статті 29 Закону зазначено, що статутом АТ може бути передбачена можливість укладення договору між акціонерами, за яким на акціонерів покладаються додаткові обов'язки, в тому числі обов'язок участі у загальних зборах, і передбачається відповідальність за його недотримання. Існує думка, що укладення договору між акціонерами щодо обов'язкової участі у загальних зборах та відповідальності за його недотримання може сприяти забезпеченню кворуму на загальних зборах. Таким чином, статтю 29 Закону заміняється передбачене статтею 25 Закону право акціонерів щодо участі у загальних зборах на обов'язок акціонерів щодо участі у загальних зборах.

Отже, виникає правова колізія. З одного боку, акціонер повинен скористатися своїм правом на участь в управлінні АТ, з іншого, – дія зазначених договорів поширюється лише на тих акціонерів, які їх уклали.

Згідно з пунктом 1 статті 5 Закону АТ за типом поділяються на публічні АТ та приватні АТ. При цьому залишається незмінною організаційно-правова форма господарювання – «акціонерне товариство», – визначена підпунктом 3.2.1 Класифікації організаційно-правових форм господарювання Державного класифікатора України 002:2004, затвердженого наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 28.05.04 № 97. Так, заміна відкритого акціонерного товариства (ВАТ) або закритого акціонерного товариства публічним або приватним АТ не є зміною організаційно-правової форми господарювання товариства.

Відповідно до пункту 2 розділу XVII Закону через два роки з дня набрання чинності цим Законом втрачають чинність статті 1 – 49 Закону України «Про господарські товариства» у частині, що стосується АТ, та відповідно до пункту 5 розділу XVII Закону статuti та інші внутрішні положення АТ, створених до набрання Законом чинності, підлягають приведенню у відповідність до норм Закону не пізніше ніж протягом двох років з дня набрання чинності цим Законом\*. Акціонерні товариства згідно з пунктом 7 розділу XVII Закону звільняються від сплати реєстраційного збору під час реєстрації змін до статуту товариства або статуту в новій редакції у зв'язку з приведенням його у відповідність до норм Закону.

Відповідно до Закону приватне АТ може здійснювати лише приватне розміщення акцій, кількісний склад такого товариства не може перевищувати 100 акціонерів. Публічне АТ може здійснювати публічне та приватне розміщення акцій. Розміщення акцій ВАТ, які перебувають у процесі приватизації, здійснюється органом приватизації публічно.

Наразі Регіональне відділення Фонду державного майна України по Чернівецькій області як акціонер ВАТ, у статутних капіталах яких є державна частка (100 % акцій яких не розміщено), надсилаючи на адресу цих товариств редакцію Примірною статуту публічного акціонерного товариства (наказ Фонду державного майна України від 14.10.09 № 1607), пропонує відповідно до статті 159 Цивільного кодексу України та статті 43 Закону України «Про господарські товариства» скликати в 2010 році загальні збори акціонерів ВАТ та обов'язково внести до порядку денного цих зборів питання про внесення змін до статуту ВАТ шляхом затвердження статуту в новій редакції.

Питання прийняття рішення щодо внесення змін до статуту ВАТ, затвердження статуту в новій редакції залежать від голосування більшістю у три чверті голосів акціонерів, які беруть участь у зборах, та наявності кворуму, необхідного для проведення загальних зборів. Зокрема, до 30 квітня 2011 року збори визнаються правомочними, якщо в них беруть участь акціонери, що мають відповідно до статуту товариства більш як 60 відсотків голосів. Проте після зазначеної дати загальні збори АТ мають кворум за умови реєстрації для участі в них акціонерів, які сукупно є власниками не менш як 60 відсотків голосуючих акцій, а рішення про внесення змін до статуту АТ приймається більш як трьома чвертями голосів акціонерів від загальної кількості, що передбачено пунктом 5 статті 42 Закону.

Таким чином, наявність кворуму від 60 до 75 відсотків голосуючих акцій не дає можливості прийняти рішення з питання внесення змін до статуту АТ. Загальні збори змо-

жуть прийняти рішення з цього питання лише за умови реєстрації для участі в них акціонерів, які сукупно є власниками більш як 75 відсотків голосуючих акцій, та одностайного голосування цих акціонерів за затвердження нової редакції статуту та зміну типу товариства.

Як свідчить практика, загальні збори окремих ВАТ, у яких держава має корпоративні права, не скликаються через відсутність обігових коштів та/або перебування в процесі банкрутства, або через відсутність кворуму. Наприклад, у Чернівецькій області впродовж кількох років загальні збори акціонерів ВАТ «Чернівцісортнасинняовоч» з державною часткою акцій у розмірі 45,09 відсотка не проводилися через неможливість зібрати акціонерів у кількості, необхідній для проведення загальних зборів товариства. У таких випадках акціонери не реалізують своє право на участь у загальних зборах, а самі загальні збори не проводяться або через відсутність кворуму, або через ненабрання необхідної кількості голосів акціонерів для прийняття рішення з питання внесення змін до статуту або затвердження нової редакції статуту. Це, у свою чергу, призводить до невиконання пункту 5 розділу XVII Закону в частині приведення статуту у відповідність до норм Закону.

Крім того, скликання загальних зборів залежить від рішення наглядової ради АТ. Так, відповідно до пункту 2 статті 52 Закону до виключної компетенції наглядової ради АТ належить право прийняття рішення про дату проведення та підготовка порядку денного загальних зборів, а згідно з пунктом 3 цієї ж статті Закону питання, що належать виключно до компетенції наглядової ради АТ, не можуть вирішувати інші органи товариства, крім загальних зборів. Засідання наглядової ради відповідно до пункту 2 статті 55 Закону є правомочним, коли в ньому бере участь не менше ніж половина її складу, та згідно з пунктом 4 цієї ж статті Закону рішення наглядової ради приймається простою більшістю голосів членів наглядової ради,

які беруть участь у засіданні і мають право голосу.

Річні загальні збори товариства відповідно до пункту 2 статті 32 Закону мають бути проведені не пізніше 30 квітня наступного за звітним року, а згідно з пунктом 1 статті 35 Закону встановлена наглядовою радою дата загальних зборів не може передувати даті прийняття рішення про проведення загальних зборів і не може бути встановлена раніше, ніж за 60 днів до дати проведення загальних зборів. Отже, неприйняття до 1 березня (не пізніше як за 60 днів до 30 квітня) наглядовою радою товариства рішення про дату проведення загальних зборів через відсутність більшості її складу або ненабрання простої більшості голосів членів наглядової ради, які беруть участь у засіданні з вирішення питання про дату проведення загальних зборів, призводить до порушення пункту 2 статті 32 Закону щодо проведення загальних зборів товариства не пізніше 30 квітня наступного за звітним року.

Якщо статут АТ не приведено у відповідність до норм Закону після закінчення двох років з дня набрання чинності Законом, акціонер такого товариства може скористатися правом, наданим пунктом 5 розділу XVII Закону, та звернутися до суду з позовом про приведення статуту товариства у відповідність до норм Закону.

Виконання рішення суду щодо приведення статуту товариства у відповідність до норм Закону залежатиме від проведення загальних зборів АТ, у яких братимуть участь більш як три чверті акціонерів від загальної кількості, та одностайного голосування зазначеною кваліфікованою більшістю голосів акціонерів з питання щодо внесення змін до статуту шляхом затвердження нової редакції статуту, яка має відповідати нормам Закону.





УДК 339.187:351.711

# Деякі аспекти судової практики вирішення спорів, пов'язаних з орендою державного майна



## Євген ЗУЧЕК

начальник юридичного відділу РВ ФДМУ по Харківській області

Оренда державного майна залишається найбільш поширеним способом управління об'єктами державної власності. Орендується офісні, складські та виробничі приміщення, торговельні площі, цілісні майнові комплекси підприємств.

Суб'єктами орендних відносин є міністерства та інші органи виконавчої влади, що іменуються згідно з Законом України «Про управління об'єктами державної власності» уповноваженими органами управління, підприємства (організації, установи), суб'єкти підприємницької діяльності, а також органи приватизації, які відповідно до законодавства України є основним орендодавцем державного майна.

Право громадян на підприємницьку діяльність гарантовано Конституцією України. Часто реалізація цього конституційного права прямо пов'язана з орендою державного майна. У зв'язку з цим перед органами приватизації, як орендодавцем, стоїть завдання забезпечення реалізації зазначеного права – передачі в оренду державного май-

на, на них покладено й обов'язок забезпечити законність такої передачі з метою збереження інтересів держави та орендаря.

Проте конфлікт інтересів у сфері орендних відносин виникає доволі часто.

Так, із січня 2009 року в провадженні господарського суду Харківської області перебуває більш як 300 позовів, однією зі сторін яких виступає Регіональне відділення Фонду державного майна України по Харківській області (далі – регіональне відділення), більш як 80 % цих позовів – позови, пов'язані з орендою державного майна.

Умовно спори, що розглядаються в господарському суді, можна розділити на такі основні категорії:

спори, що виникають у зв'язку з неналежним виконанням орендарем істотних умов договору оренди;

спори щодо термінів дії договорів оренди;

позадоговірні спори.

Перша категорія спорів – це спори щодо захисту майнових інтересів держави. Предметом таких спорів є стягнення заборгованості з орендної плати, пені, розірвання договорів оренди у зв'язку з невиконанням орендарем істотних умов договору.

Як правило, під час розгляду цих спорів у суді виникали правові колізії тільки щодо розміру пені, яка підлягає стягненню. Питання визначення розміру штрафних санкцій (у цьому випадку – пені) регулюються Цивільним кодексом України (ЦКУ) та Господарським кодексом України (ГКУ).

Згідно з ч. 3 ст. 549 ЦКУ пенею є неустойка, що обчислюється у відсотках від суми несвоєчасно виконаного грошового зобов'язання за кожен день прострочення виконання. Частину 2 ст. 551 ЦКУ передбачено, що розмір неустойки, встановлений законом, може бути збільшений у договорі.

Відповідно до ч. 6 ст. 231 ГКУ штрафні санкції за порушення грошових зобов'язань встановлюються у відсотках, розмір яких визначається обліковою ставкою Національного банку України, якщо інший розмір відсотків не передбачений законом або договором. Керуючись зазначеною нормою, за згодою сторін у договорах оренди встановлювали відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань – пеню в розмірі 0,5 % від суми заборгованості за кожний день прострочення, включаючи день сплати.

Суд вважає, що розмір пені не узгоджується із положенням Закону України «Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань», згідно з яким розмір пені не може перевищувати подвійної облікової ставки Національного банку України. Крім того, суд посилається на ст. 343 ГКУ, яка визначає, що пеня за прострочення платежу встановлюється за згодою сторін господарських договорів, але її розмір не може перевищувати подвійної облікової ставки Національного банку України.

Проте посилення на цю статтю можна визнати необґрунтованим, оскільки стаття регулює особливості фінансової діяльності суб'єктів господарювання, що включає грошове та інше фінансове посередництво, страхування, а також допоміжну діяльність у сфері фінансів та страхування.

Категорія спорів щодо термінів дії договорів оренди стала актуальною у зв'язку зі змінами в законодавстві.

Згідно з ч. 2 ст. 17 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» (далі – Закон про оренду) в редакції від 23.12.97 № 768/97-ВР у разі відсутності заяви однієї із сторін про припинення або зміну умов договору оренди протягом місяця після закінчення терміну дії договору договір вважається продовженим на та-

кий самий термін і на тих самих умовах, які були передбачені договором. Після закінчення терміну договору оренди орендар, який належним чином виконував свої обов'язки, має переважне право, за інших рівних умов, на продовження договору оренди на новий термін. Умови договору оренди на новий термін встановлюються за згодою сторін. Відповідно до ч. 3 ст. 17 Закону про оренду в редакції від 27.04.07 № 997-V у разі недосягнення згоди щодо умов договору переважне право орендаря на укладення договору припиняється. Застосування норми цієї статті, як правило, сприяло встановленню стабільних орендних відносин, що давало змогу сторонам за договором оренди уникати конфліктних ситуацій.

Після прийняття Закону України «Про Державний бюджет України на 2009 рік», де ст. 73 передбачено, що після закінчення терміну дії договору оренди орендар, який належним чином виконував свої обов'язки, може брати участь у конкурсі на отримання права оренди державного або комунального майна, норма ст. 17 Закону про оренду практично перестала діяти.

За захистом своїх прав орендарі почали звертатися до суду з позовами про визнання договорів оренди продовженими. Щодо цієї категорії спорів простежується три позиції суду, кожна з яких має свою правову кваліфікацію.

Перша позиція: у задоволенні позовів про спонукання здійснити певні дії (визнати договір оренди продовженим) відмовляється повністю. Даючи правову кваліфікацію позовним вимогам та викладеним обставинам, суд, керуючись ст. 17 Закону про оренду та відповідним пунктом договору оренди, доходить висновку про те, що договір оренди станом на момент винесення рішення вважається продовженим на такий самий термін і на тих самих умовах, які були передбачені договором оренди. Отже, вимоги позивачів про визнання договору оренди продовженим є безпідставними та задоволенню не підлягають.

Друга позиція: позовні вимоги про визнання договорів оренди продовженими задовольняються повністю. Обґрунтовуючи такі рішення, суд дає таку правову кваліфікацію позовним вимогам. Згідно з ч. 4 ст. 284 ГКУ за

відсутності заяви однієї зі сторін про припинення або зміну умов договору оренди протягом місяця після закінчення терміну дії договору договір вважається продовженим на такий самий термін і на тих самих умовах, які були передбачені договором. Аналогічна за змістом норма міститься й у ст. 17 Закону про оренду, тому, якщо орендареві у зазначений термін не була надіслана заява про припинення договору оренди або зміну його умов, суд приймає обґрунтованими вимоги щодо визнання договору оренди продовженим.

До того ж суд критично ставиться до твердження регіонального відділення про те, що в 2009 році після закінчення терміну дії договору, укладеного на термін до 01.07.09, тобто до внесення змін у ст. 73 Закону України «Про Державний бюджет України на 2009 рік», право орендаря на подальшу оренду майна може бути визначено тільки на конкурсних засадах. При цьому суд виходить з того, що підстави та порядок оголошення конкурсу на право оренди державного майна регулюються ст. 7, ч. 7 ст. 9 Закону про оренду і Порядком проведення конкурсу на право оренди державного майна (далі – Порядок), затвердженим наказом Фонду державного майна України № 2149 від 13.10.04 та зареєстрованим у Мін'юсті 03.11.04 за № 1405/10004 (зі змінами).

Згідно з ч. 7 ст. 9 Закону про оренду за наявності заяв про оренду цілісного майнового комплексу підприємства (його структурного підрозділу) або заяв про оренду нерухомого майна від двох і більше фізичних або юридичних осіб орендар визначається орендодавцем на конкурсних засадах.

Посилання регіонального відділення на ст. 73 Закону України «Про Державний бюджет України на 2009 рік» визнаються судом також необґрунтованими, оскільки рішенням Конституційного Суду України від 22.05.08 у справі № 1-28/2008 (пункт 5.4) визначено, що Конституція України не надає закону про державний бюджет вищої юридичної сили щодо інших законів, а тому зазначеним законом про державний бюджет не можна вносити зміни в інші закони, припиняти їх дію або скасовувати їх, оскільки з об'єктивних причин це створює протиріччя в законодавстві і, як наслідок, спричиняє

скасування та обмеження прав і свобод людини та громадянина.

Третя позиція: у задоволенні позовів про визнання договору продовженим суд відмовляє. Правова кваліфікація позовних вимог та обставин така. Згідно з ч. 2 ст. 16 ЦКУ та ч. 2 ст. 20 ГКУ суд може захистити цивільне право або інтерес способами, встановленими договором або законом. Предмет позову в частині вимог щодо визнання договору продовженим не відповідає способам захисту права, передбаченим законом. Такий спосіб захисту не міститься у переліку способів захисту права, визначених у ст. 16 ЦКУ та ст. 20 ГКУ. Не передбачений такий спосіб захисту і в договорі оренди. Це свідчить про відсутність у суду правових підстав для застосування обраного позивачем способу захисту права і унеможлиблює задоволення позову.

Таким чином, суд доходить висновку, що визнання договору продовженим не є спором про наявність або відсутність цивільного права.

Висновок суду про неможливість застосування способу захисту права, який не відповідає закону, договору і не приводить до відновлення порушеного права, погоджено з позицією Вищого Господарського суду України (інформаційний лист від 25.11.05 № 01-8/2229) та позицією Верховного Суду України, викладеною в його постановках від 13.07.04 у справі № 10/732 та від 14.12.04 у справі № 6/11.

Зміни, які були внесені в ст. 17 Закону про оренду та ст. 73 Закону України «Про Державний бюджет України на 2009 рік», визначили умови продовження договорів оренди на новий термін в 2009 році, проте створили правову колізію. Зокрема, орендодавцеві надано право без додаткового погодження з уповноваженими органами управління продовжувати дію договору оренди за таких умов:

орендар належним чином виконує договірні зобов'язання;

орендар не пізніше ніж за місяць до закінчення терміну договору оренди повідомив орендодавцю про намір продовжити договір на новий строк;

за три місяці до закінчення терміну договору не надійшло повідомлення від відповідного уповноваженого органу управління про неможливість продовження договору оренди у зв'язку

з наміром використовувати це майно для власних потреб.

З огляду на судову практику щодо спорів стосовно термінів договору оренди, найбільш імовірним є те, що правова колізія буде вирішуватися судом з урахуванням Закону про оренду.

Третя категорія спорів щодо стягнення збитків у вигляді неoderжаного доходу (упущеної вигоди) – це позадоговірні спори, суть яких полягає в такому.

Суб'єкт підприємницької діяльності (далі – підприємець) звертається до регіонального відділення із заявою про участь у конкурсі на право оренди державного майна. За результатами конкурсу та відповідно до протоколу засідання конкурсної комісії підприємець стає переможцем конкурсу, запропонувавши найбільш високий розмір місячної орендної плати, проте від укладення договору оренди письмово відмовляється. Причому такі дії підприємець мають не разовий, а системний характер, внаслідок чого конкурс на право оренди державного майна за наявності достатньої кількості учасників виявляється безрезультатним, марно згаяно час на його організацію і проведення, очікувані кошти у вигляді орендних платежів до бюджету не надходять. Регіональне відділення подало декілька позовів на підприємця про стягнення збитків у вигляді неoderжаних доходів (упущеної вигоди), у задоволенні яких було відмовлено.

Щодо цієї категорії спорів суд дав таку правову кваліфікацію позовним вимогам і викладеним обставинам. Загальні підстави відповідальності за заподіяну майнову шкоду визначені ст. 1166 ЦКУ. Відповідно до її положень майнова шкода, завдана неправомірними рішеннями, діями чи бездіяльністю особистим немайновим правам фізичної або юридичної особи, а також шкода, завдана майну фізичної або юридичної особи, відшкодовується в повному обсязі особою, яка її заподіяла. Згідно зі ст. 22 ЦКУ особа, якій завдано збитків у результаті порушення її цивільного права, має право на їх відшкодування.

Посилаючись на норми законодавства (ст. 1166 ЦКУ та ст. 218 ГКУ), суд зазначив, що позивач повинен довести такі обставини:

наявність зобов'язання підприємця укласти договір оренди державного майна;

факт порушення цього зобов'язання;

наявність можливості та реальність одержання прибутку і його розмір;

наявність безпосереднього причинно-наслідкового зв'язку, тобто прямої залежності затрат, понесених позивачем, від бездіяльності підприємця.

На думку суду, для обґрунтування своїх позовних вимог позивач довів тільки одну обставину – зобов'язання підприємця укласти договір оренди, яке міститься в його конкурсних пропозиціях. Проте суд вважає, що даний правочин вчинено сторонами під відкладальною умовою: виконання зобов'язання поставлене в залежність від наявності усіх необхідних документів і висновків про стан об'єкта оренди, підписаних підприємцем і балансоутримувачем, які на судове засідання представлені не були.

Беручи це до уваги, суд доходить висновку, що термін виконання зобов'язання щодо укладення договору оренди у підприємця не настав, а це, у свою чергу, свідчить про відсутність факту порушення зобов'язання. Крім того, суд вважає, що позивачем не надані докази реальності пред'явленої до стягнення суми упущеної вигоди. Обрання позивачем як бази для розрахунку упущеної вигоди ставки орендної плати, запропонованої підприємцем в його конкурсних пропозиціях, є безпідставним, тому що відсутні докази того, що така ставка відповідає діючим орендним ставкам, які склалися на ринку.

Спори цієї категорії будуть розглядатися в судах інших інстанцій, проте доказову базу позовних вимог щодо цих спорів необхідно зміцнювати на законодавчому рівні.

Процедура проведення конкурсу на право оренди державного майна визначена Порядком, проте в Порядку не передбачено підстави виникнення у переможця конкурсу зобов'язання укласти договір оренди.

Конкурсні пропозиції можуть містити зобов'язання учасника конкурсу укласти договір оренди і згідно зі ст. 11 ЦКУ бути підставою виникнення у нього цивільних прав та обов'язків, проте така умова конкурсу, як обов'язкова, повинна визначатися в рамках нормативного поля, зокрема Порядком. Виконання зобов'язання про укладення договору оренди, як і будь-

якого іншого зобов'язання, може забезпечуватися згідно зі ст. 546 ЦКУ. Забезпечення виконання зобов'язань за договором оренди передбачене ст. 10 Закону про оренду та належить до істотних умов договору оренди. Забезпечення зобов'язання про укладення договору оренди може передбачатися Порядком як одне з умов конкурсу.

Найбільш реальним видом забезпечення цього зобов'язання буде завдаток, визначений у відсотковому відношенні до вартості об'єкта оренди. Згідно зі ст. 570 ЦКУ завдатком є грошова сума (рухоме майно), що видається кредиторі боржником у рахунок належних з нього за договором платежів на підтвердження зобов'язання і на забезпечення його виконання.

Правові наслідки порушення або припинення зобов'язання (у цьому випадку, якщо учасник не став переможцем конкурсу), забезпеченого завдатком, передбачені ст. 571 ЦКУ. Наприклад, відповідно до п. 1 ст. 571 ЦКУ, якщо порушення зобов'язання сталося з вини боржника, завдаток залишається у кредитора.

Доцільно передбачити в Порядку можливість надання права на оренду державного майна учасникові конкурсу, який після переможця конкурсу та у випадку його відмови від укладення договору оренди запропонував найбільший розмір орендної плати. Це не гальмувало б розвиток орендних відносин і сприяло своєчасному надходженню до бюджету орендних платежів.

Згідно зі ст. 1 Господарського процесуального кодексу України будь-яка особа має право на захист свого громадянського права у випадку його порушення, невизнання або оспорювання шляхом звернення до суду. Більшості конфліктних ситуацій, пов'язаних з орендою державного майна, а отже, і судових спорів можна було б уникнути. Для цього на всіх рівнях необхідно чітко дотримуватися Закону про оренду, який регулює орендні відносини та спрямований на забезпечення інтересів як держави, так і орендарів.



# Від довгобудів до сучасних будівель

## Володимир ПОЛІЩУК

начальник РВ ФДМУ по Житомирській області

## Людмила ЗИМА

начальник відділу індивідуального продажу РВ ФДМУ по Житомирській області

Житомирщина упродовж усього часу здійснення приватизації в Україні була лідером з продажу об'єктів незавершеного будівництва (ОНБ). Починаючи з 1996 року регіональним відділенням було приватизовано 678 не завершених будівництвом об'єктів державної власності.

Такий обсяг приватизованих об'єктів зумовлений тим, що на території Житомирської області залишилася велика кількість недобудов, які споруджували на подолання наслідків Чорнобильської катастрофи. Для переселення людей із забрудненої зони були збудовані нові та значно розширені існуючі села в Новоград-Волинському, Попільнянському, Брусилівському, Баранівському та Житомирському районах області.

Будували житло, головним чином, у так званих неперспективних селах, завдяки чому тут з'явилися школи, дороги, здійснено газифікацію і тим самим істотно поліпшено умови проживання людей. Найбільше людей планували переселити до Брусилівського району, тому на його території розпочалося спорудження великої кількості житла одночасно у декількох населених пунктах. Характерним прикладом такого житла є добудований житловий будинок в селі Малинівка, інформацію про який наведено у цьому матеріалі.

Чорнобильська будівельна програма поступово згорталась, і виконання її було зведено до мінімуму. Недобудованою залишилася значна кількість об'єктів різного призначення. Більшість цих об'єктів становили житлові будинки присадибного типу, розташовані компактно на житлових масивах, переважно за межами населених пунктів, а також лазні, їдальні, дитячі садочки, школи, заклади культури, що мали створити інфраструктуру. Решта недобудованих об'єктів за своїм первісним призначенням належала до різних галузей економіки. Через брак фінансування ці об'єкти тривалий час були полишені напризволяще, не охоронялися, внаслідок чого на момент проведення приватизації переважна більшість з них перебувала у незадовільному стані.

Підсумовуючи виконану регіональним відділенням роботу з приватизації ОНБ, слід зазначити, що значна кількість довгобудів завдяки приватизації одержали друге життя та ще тривалий час слугуватимуть людям.

Регіональне відділення під час приватизації ОНБ ставило завдання не лише продати об'єкт, а й знайти покупця, який зумів би завершити будівництво, ввести об'єкт в експлуатацію та ефективно його використовувати. Для забезпечення виконання цього завдання регіональне відділення здійснює контроль за виконанням умов договорів купівлі-продажу об'єктів приватизації.

До кожного покупця спеціалісти регіонального відділення знаходять індивідуальний підхід, не лише контролюють виконання покупцем зобов'язань за договором, а й співпрацюють з новим власником, надаючи методичну та консультативну допомогу, а в разі потреби або звернення покупця коригують в межах чинного законодавства умови договору шляхом внесення змін в частині продовження терміну добудови об'єкта, зміни напряму виконання зобов'язань чи перефільювання об'єкта.



За дванадцять років приватизації ОНБ в Житомирській області було добудовано та введено в експлуатацію: житлові будинки коледжного типу в Житомирському, Брусилівському, Попільнянському районах, два багатоповерхових будинки в м. Житомирі, ветеринарна станція в смт Володарськ-Волинський (нині це база з переробки природного каменю), молочно-товарна ферма в с. Приворіття Брусилівського району, яку використовують як цех з обробки граніту, овочесховище в с. Морозівка Брусилівського району, яке використовується за первісним призначенням, міська автоматична станція в м. Бердичеві, яку добудували як магазин продовольчих товарів, лазня в с. Облітки Радомишльського району (нині це – кафе-магазин) та багато інших.

Можна навести багато, без перебільшення, яскравих прикладів, коли завдяки приватизації довгобуду Житомирщини потрапили до хазяйновитих рук нових власників. Серед добудованих та нині працюючих об'єктів, зокрема, перепелина ферма, цехи з обробки каменю, торгові центри, лікарня, ферма, виробничі корпуси. У добудованій колишній школі на цей час працює філія Європейського університету.

У невеличкому матеріалі, звісно, не можна навести всі позитивні приклади добудованих і нині працюючих колишніх довгобудів, спробуємо розповісти лише про деякі з них.

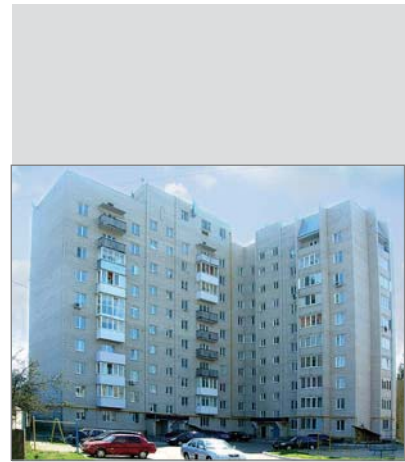
### Об'єкти житла

*60-квартирний житловий будинок для малосімейних, м. Житомир, провулок 1-й Київський.* Аби зрозуміти, який обсяг робіт з добудови цього об'єкта виконав новий власник, слід навести витяг з акта обстеження, складеного для підготовки об'єкта до продажу: «По об'єкту виконані такі будівельно-монтажні роботи – фундамент, кладка з силікатної цегли зовнішніх та внутрішніх стін першого поверху, було також виконано перегородки, які на момент обстеження повністю розібрано. Виконано перекриття першого поверху, змонтовано плити лоджій та балконів. Кладку зовнішніх та внутрішніх стін другого поверху виконано до перекриття, перегородки відсутні. На момент проведення обстеження укладено 13 одиниць пустотних панелей для перекриття другого поверху. Стан цегляної кладки незадовільний (особливо по другому поверху) внаслідок її замкнення. Панелі перекриття при проведенні добудови рекомендується піддати випробуванню». Будівництво було розпочато у вересні 1992 року та припинено через відсутність фінансування в 1994 році.

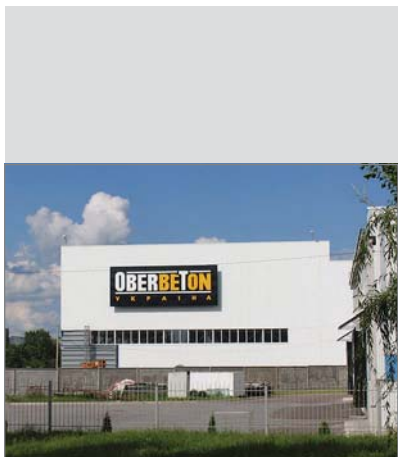
Не завершений будівництвом об'єкт приватизовано шляхом продажу на аукціоні у травні 2002 року з умовою завершення будівництва протягом п'яти років. Нові власники не зволікали, і вже наприкінці грудня 2006 року державною приймальною комісією об'єкт було введено в експлуатацію. Комісії пред'явили 10-поверховий 100-квартирний житловий будинок з двох блоків, під час спорудження якого витрати на будівельно-монтажні роботи згідно з актом державної приймальної комісії становили 8 119,3 тис. грн.

Будинок побудовано відповідно до сучасних вимог до спорудження житлових об'єктів, квартири в ньому поліпшеного планування, цей об'єкт – один з перших довгобудів у м. Житомирі. Сьогодні ця будівля є окрасою однієї з центральних частин міста.

*Житловий будинок, Брусилівський район, с. Малинівка.* Житловий будинок присадибного типу розташований в с. Малинівка на масиві малоповерхової забудови, спорудження якого проводилося на виконання Чорнобильської будівельної програми. Будівництво об'єкта тривало протягом 1992 – 1998 років, на момент підготовки до приватизації його технічний стан був незадовільний: відсутній дах, зруйновано перегородки, відсутня частина плит покриття. У грудні 2004 року недобудований будинок було продано на аукціоні з умовою добудови протягом п'яти років. Новий власник умови договору купівлі-продажу виконав у повному обсязі, об'єкт добудовано та в січні 2007 року введено в експлуатацію, і наразі ошатний будинок вдячно сяє своїми світлими вікнами.



**Добудоване житло стало справжньою окрасою Житомирщини**



Перепрофільовані добудовані об'єкти промисловості та соціально-культурного призначення

*Одноповерховий житловий будинок, Житомирський район, с. Довжик.* «Залізобетонні елементи зовнішніх та внутрішніх стін будинку перебувають у незадовільному стані та мають численні поверхневі тріщини та висоли. Стики між збірними елементами стін не зашпаровані. Вставки з керамічної цегли внаслідок дії атмосферних факторів перебувають у поганому стані і потребують заміни, змонтовано металеві конструкції під дах, покрівля відсутня». Саме таку характеристику технічного стану цього довгобуду наведено в акті обстеження будівельного майданчика і технічного стану об'єкта незавершеного будівництва, за якою сьогодні аж ніяк не побачити того красеня, що височить на західній околиці міста Житомира.

Покупець, який придбав у грудні 2003 року, на перший погляд, цілком безнадійну недобудову, довів стару істину про те, що людська праця може творити дива. Придбавши цей об'єкт з умовою добудови протягом п'яти років, покупець вже у 2007 році повністю завершив будівництво.

### Об'єкти промисловості

*Виробничий корпус № 2 ВАТ «Житомирський завод огорожувальних конструкцій», м. Житомир, вул. Баранова, 89.* На момент продажу 2002 року корпус складався з чотирьох та двох поперечних прогонів. Загальна площа корпусу становила 4,57 га. По всій споруді загалом було виконано фундамент, металевий каркас, корпус частково покрито профільованим металевим листом, частково змонтовано огорожувальні панелі, по поперечних прогонах виконано лише металевий каркас. Оскільки корпус № 2 був законсервований протягом десяти років, металеві конструкції зазнали значного атмосферного впливу, і подальше використання їх без вжиття додаткових заходів було неможливе.

Новим власником улітку 2009 року об'єкт було добудовано та введено в експлуатацію як завод залізобетонних виробів. Основними видами продукції заводу є плити пустотні, балки, колони, плити «філігран». Потужність підприємства становить 150 тис. куб. м товарного залізобетону і товарного бетону на рік. На підприємстві створено понад 200 робочих місць.

*Охолоджувальне сховище для м'яса з обладнанням для переробки, Житомирський район, с. Оліївка, вул. Садова, 11.* До складу споруди за проектом входив цілий комплекс будівель, серед яких: головний корпус – охолоджувальне сховище для м'яса та будівлі допоміжних служб. На момент продажу об'єкт був занедбаною, майже цілком зруйнованою групою будівель. Новий власник придбав його на аукціоні з умовою добудови протягом п'яти років без використання за первісним призначенням.

На цей час об'єкт добудовано, на його базі працює цех з обробки природного каменю. Тож зусилля регіонального відділення, спрямовані на проведення приватизації цього об'єкта, дали свої позитивні результати.

### Об'єкт соціально-культурного призначення

*Сучасний торговельний комплекс, м. Бердичів.* На момент проведення приватизації не завершена будівництвом міська автоматична телефонна станція була одноповерховою каркасною будівлею на п'ять прогонів із зовнішніми несучими стінами, складеними з керамічної цегли. Перекрито було лише три прогони, внутрішні стіни та перегородки відсутні, а технічний стан збудованих конструкцій був незадовільний.

Об'єкт приватизований у березні 2005 року шляхом продажу на аукціоні з умовою добудови протягом п'яти років без використання за первісним призначенням. В експлуатацію введено у травні 2008 року. На базі колишнього довгобуду новий власник збудував сучасний торговельний комплекс, вкрай потрібний мешканцям тієї частини міста Бердичева, у якій він розташований. Який має вигляд сьогодні колишній довгобуд, перетворений зусиллями нового власника на сучасний об'єкт, найкраще ілюструють світлини нового супермаркету.

Підсумовуючі проведену роботу з приватизації довгобудів, слід зазначити, що кінцевою її метою є включення об'єктів незавершеного будівництва до загального економічного потенціалу країни.

Досвід, накопичений регіональним відділенням у цій важливій сфері, показує, що зробити це цілком реально.

## ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ

### Державної акціонерної компанії «Національна мережа аукціонних центрів» за 9 місяців 2009 року

Протягом 9 міс. 2009 р. Державна акціонерна компанія «Національна мережа аукціонних центрів» (далі – Компанія) на виконання Державної програми приватизації проводила аукціони з продажу державного майна та майна суб'єктів підприємницької діяльності; здійснювала підготовку до продажу та реалізацію відчуженого майна, майна Збройних Сил України, арештованого державними виконавцями майна, майна підприємств-банкрутів, майна, що перебуває у податковій заставі, земельних ділянок несільськогосподарського призначення та комунального майна; проводила роботу на вторинному ринку нерухомості, здійснювала ріелторську діяльність; надавала консалтингові послуги та послуги на ринку інформаційних технологій; забезпечувала функціонування архіву фінансових посередників тощо.

Відповідно до укладених угод та договорів з Фондом державного майна України (ФДМУ) Компанія забезпечувала:

- проведення відкритих (регіональних) аукціонів з продажу об'єктів груп А, Д, В, Ж та пакетів акцій ВАТ;
- функціонування галузевого державного архіву фінансових посередників ФДМУ;
- формування та підтримку баз даних за результатами сертифікатної та грошової приватизації, а також підготовку та надання відповідей за запитами державних органів щодо результатів сертифікатної та грошової приватизації.

Протягом звітного періоду за дорученням ФДМУ та його регіональних відділень Компанія продовжувала проведення регіональних аукціонів з продажу пакетів акцій ВАТ (об'єкти групи В) та об'єктів приватизації груп А, В, Д та Ж. За 9 міс. 2009 р. Компанією проведено 24 аукціони, на яких було реалізовано 25 лотів на загальну суму 59 088 407,56 грн., зокрема:

- пакети акцій – 4 лоти ( 5 аукціонів) на суму 54 712 166,00 грн.;
  - об'єкти малої приватизації – 11 лотів (11 аукціонів) на суму 3 085 750,22 грн.;
  - об'єкти незавершеного будівництва – 3 лоти (3 аукціони) на суму 401 196,38 грн.;
  - цілісні майнові комплекси – 2 лоти (2 аукціони) на суму 436 560,96 грн.;
  - інше майно – 5 лотів (3 аукціони) на суму 452 734,00 грн.
- Також на замовлення ФДМУ Компанія надавала послуги ліцитатора під час проведення чотирьох конкурсів з продажу пакетів акцій за принципом аукціону.

Протягом 9 міс. 2009 р. Компанія забезпечувала функціонування галузевого державного архіву фінансових посередників, створеного в лютому 2004 року відповідно до Указу Президента України від 07.08.99 № 968/99 «Про заходи щодо забезпечення захисту прав учасників інвестиційних фондів та інвестиційних компаній» та постанови Кабінету Міністрів України від 03.07.2000 № 1055 «Про створення галузевого державного архіву фінансових посередників Фонду державного майна».

Фахівцями Компанії надавалася практична та методична допомога філіям і фінансовим посередникам щодо підготовки та упорядкування архівних приватизаційних документів для передання на державне зберігання.

У звітному періоді Компанія одержала 126 письмових запитів від юридичних і фізичних осіб.

Переважаюча кількість запитів надійшла від слідчих органів (у зв'язку з порушенням кримінальних справ) з проханням надати інформацію про участь певних громадян у приватизації державного майна та придбану ними власність.

Безпосередньо від громадян надійшло 14 інформаційних запитів щодо документів, які підтверджують право власності громадян на акції підприємств, придбані в процесі приватизації державного майна. Результати проведеного аналізу свідчать, що більшість із цих громадян передали свої приватизаційні майнові сертифікати фінансовим посередникам (інвестиційним фондам та довірчим товариствам), які на сьогодні припинили свою діяльність або не надають інформацію своїм довірцям. На всі запити були надані відповіді, роз'яснення, а також за наявності інформації в базі даних – розгорнуті довідки.

За 9 міс. 2009 р. Компанією проведена робота з підготовки та підписання договорів і додаткових угод між Компанією та Департаментом охорони здоров'я Міністерства оборони України, Управлінням РХБ захисту Збройних Сил України, Командуванням Військово-Морських Сил Збройних Сил України, Командуванням Повітряних Сил Збройних Сил України, Управлінням інженерних військ Збройних Сил України, Головним управлінням зв'язку Збройних Сил України, Департаментом будівництва та відчуження фондів Міністерства оборони України.

За звітний період Компанією реалізовано військового майна на загальну суму 2 970 266,20 грн.

Протягом звітного періоду відповідно до Генерального договору з Міністерством юстиції України Компанія продовжувала роботу щодо реалізації арештованого майна, на яке звернено стягнення державними виконавцями під час примусового виконання рішень.

Загалом за 9 міс. 2009 р. Компанією проведено 681 аукціон, реалізовано 1 085 лотів арештованого майна на загальну суму 36 107 399,85 грн.

Компанія протягом звітного періоду продовжувала здійснювати підготовку та проводити аукціони з продажу державних та недержавних матеріальних активів. Було проведено 388 аукціонів, реалізовано 709 лотів на загальну суму 28 082 956,06 грн., з них:

- комунальне майно – 341 лот на суму 15 356 238,76 грн. (127 аукціонів);
  - майно підприємств-банкрутів – 46 лотів на суму 662 637,00 грн. (21 аукціон);
  - державне майно – 171 лот на суму 3 824 873,54 грн. (108 аукціонів);
  - безхазяйне майно – 8 лотів на суму 10 595,35 грн. (8 аукціонів);
  - земельні ділянки – 87 лотів на суму 5 105 845,89 грн. (69 аукціонів);
  - майно недержавної форми власності – 8 лотів на суму 873 172,00 грн. (7 аукціонів);
  - інше майно – 48 лотів на суму 2 249 593,52 грн. (48 аукціонів).
- Усього за 9 міс. 2009 р. Компанією проведено 1 093 аукціони з продажу майна, реалізовано 1 819 лотів на загальну суму 123 278 763,47 грн.

Для здійснення консалтингової діяльності Компанія щороку укладає з ФДМУ угоду про виконання послуг під час приватизації об'єктів, яка одночасно дає право на виконання робіт з передприватизаційної підготовки, реструктуризації підприємств, проведення експертизи проектів та аналізу конкурсних пропозицій.

Протягом звітного періоду основними напрямками діяльності у зазначеній сфері були:

робота з ВАТ, які підлягають передприватизаційній підготовці, реструктуризації за рішенням державних органів приватизації з метою пропозиції та надання послуг з підготовки відповідних проектів, їх супроводження та реалізації;

робота з підприємствами з метою пропозиції та надання послуг з питань досудової санації, корпоративного управління, відчуження майна, інвестиційного менеджменту, незалежної оцінки, експертизи проектів тощо;

надання послуг щодо експертизи проектів передприватизаційної підготовки, реструктуризації та досудової санації на замовлення ФДМУ, Мінпромполітики України або безпосередньо підприємств.





## ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

### Про затвердження Порядку інформування громадськості про результати роботи у сфері протидії корупції

від 8 грудня 2009 р. № 1336

Київ

Відповідно до статті 16 Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції» Кабінет Міністрів України ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Затвердити Порядок інформування громадськості про результати роботи у сфері протидії корупції, що додається.
2. Ця постанова набирає чинності з 1 січня 2010 року.

*Прем'єр-міністр України* Ю. ТИМОШЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів України  
від 8 грудня 2009 р. № 1336

## ПОРЯДОК інформування громадськості про результати роботи у сфері протидії корупції

1. Цей Порядок визначає процедуру інформування громадськості про результати роботи у сфері протидії корупції Урядового уповноваженого з питань антикорупційної політики (далі – Урядовий уповноважений), міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих держадміністрацій (далі – державні органи) та спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції (спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю МВС, податкової міліції, по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю СБУ, Військової служби правопорядку в Збройних Силах) (далі – уповноважені суб'єкти).

2. Інформування громадськості Урядовим уповноваженим, державними органами та уповноваженими суб'єктами про результати роботи у сфері протидії корупції, зокрема про вжиті заходи щодо її запобігання та протидії, факти притягнення посадових осіб до відповідальності за вчинення злочинів у сфері службової діяльності, корупційних правопорушень (далі – результати роботи), здійснюється з метою забезпечення реалізації прав громадян на одержання інформації у зазначеній сфері, забезпечення відкритості, доступності та достовірності такої інформації.

3. Державні органи та уповноважені суб'єкти:

1) розміщують на інформаційних стендах у приміщеннях, в яких здійснюється прийом громадян, на власних веб-сайтах та у засобах масової інформації відомості, що постійно оновлюються, зокрема:

найменування установи, поштову та електронну адреси, номер телефону, адресу офіційного веб-сайта, а також інформацію про посадових осіб, яких можна повідомити про вчинення корупційних правопорушень;

інформацію про осіб, відповідальних за співпрацю з Урядовим уповноваженим;

нормативно-правові акти з питань протидії корупції; роз'яснення та коментарі окремих положень нормативно-правових актів з питань протидії корупції, надані відповідним органом;

інформацію про корупційні правопорушення, що викликали широкий громадський резонанс, факти викриття злочинів у сфері службової діяльності, у тому числі про факти притягнення посадових та юридичних осіб до відповідальності за вчинення таких злочинів і правопорушень; цей Порядок;

іншу інформацію про вжиті заходи щодо запобігання та протидії корупції;

2) інформують громадськість про результати роботи шляхом:

використання Інтернету та засобів масової інформації;

проведення просвітницької роботи, зокрема забезпечення проведення в спеціалізованих навчальних закладах тематичних занять з питань протидії корупції, науково-методичних і науково-практичних конференцій, семінарів, засідань за круглим столом, прес-конференцій та зустрічей з представниками засобів масової інформації.

4. Уповноважені суб'єкти щороку не пізніше 10 лютого:

1) оприлюднюють в друкованих засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на власних веб-сайтах інформацію про вжиті заходи щодо запобігання та протидії корупції і про осіб, притягнутих до відповідальності за вчинення корупційних правопорушень;

2) подають Урядовому уповноваженому інформацію про результати роботи, в якій обов'язково зазначають:

кількість осіб, щодо яких складено протоколи про вчинення корупційних правопорушень;

кількість осіб, щодо яких набрав законної сили обвинувальний вирок суду або на яких накладено адміністративне стягнення за корупційне правопорушення;

дані про осіб окремо за категоріями, зазначеними у частині першій статті 2 Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції», і за видами відповідальності за корупційні правопорушення;

дані про розміри завданих корупційними правопорушеннями збитків, стан та обсяги їх відшкодування;

узагальнені результати громадської антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів (у разі її проведення);

дані про вжиті заходи щодо запобігання та протидії корупції, у тому числі в рамках міжнародного співробітництва;

результати соціологічних досліджень, що проводилися на їх замовлення державними та недержавними науково-дослідними установами, з питань поширення корупції.

5. Державні органи подають щороку не пізніше 10 лютого Урядовому уповноваженому інформацію, зазначену в абзацах шостому – восьмому підпункту 2 пункту 4 цього Порядку.

6. Урядовий уповноважений готує звіт про вжиті заходи щодо запобігання та протидії корупції з урахуванням інформації, що надійшла від державних органів та уповноважених суб'єктів, і узагальнених результатів антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів та соціологічних досліджень, що проводилися на його замовлення державними та недержавними науково-дослідними установами, з питань поширення корупції.

Зазначений звіт Урядовий уповноважений оприлюднює щороку не пізніше 1 квітня в друкованих засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на Урядовому порталі.



**ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ****Питання інформування про результати роботи у сфері запобігання та протидії корупції**

від 8 грудня 2009 р. № 1419

Київ

Кабінет Міністрів України ПОСТАНОВЛЯЄ:

міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, місцевим державним адміністраціям, спеціальним підрозділам по боротьбі з організованою злочинністю МВС, податкової міліції, по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю СБУ, Військової служби правопорядку в Збройних Силах подавати відповідно до Порядку інформування громадськості про результати роботи у сфері протидії корупції,

затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 8 грудня 2009 р. № 1336 (Офіційний вісник України, 2009 р., № 95, ст. 3283), Урядовому уповноваженому з питань антикорупційної політики інформацію про результати роботи у сфері запобігання та протидії корупції за формою згідно з додатками 1 і 2 для її узагальнення та подання Кабінетові Міністрів України за формою згідно з додатком 3.

*Прем'єр-міністр України Ю. ТИМОШЕНКО*

Додаток 1  
до постанови Кабінету Міністрів України  
від 8 грудня 2009 р. № 1419

**ІНФОРМАЦІЯ  
про результати роботи у сфері запобігання та протидії корупції***(найменування органу виконавчої влади)*

1. Відомості про:

1) порушення вимог статті 4 Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції» (далі – Закон);

2) результати проведення спеціальної перевірки щодо осіб, які претендують на зайняття посад, пов'язаних з виконанням функцій держави, та дотримання вимог фінансового контролю (статті 9 і 10 Закону);

3) здійснені заходи щодо усунення виявлених прогалин у правовому регулюванні певної сфери суспільних відносин, що сприяють або можуть сприяти вчиненню корупційних правопорушень;

4) результати здійснення заходів щодо запобігання корупційним правопорушенням: серед працівників органу виконавчої влади; у рамках міжнародного співробітництва.

2. Пропозиції щодо удосконалення роботи із забезпечення виконання вимог Закону.

3. Узагальнені результати громадської антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів.

4. Результати соціологічних досліджень, що проводилися державними та недержавними науково-дослідними

установами на замовлення органу виконавчої влади, з питань поширення корупції.

5. Додатки, що містять:

1) відомості про осіб, зазначених у частині першій статті 2 Закону, притягнутих за рішенням суду, яке набрало законної сили, до відповідальності за корупційні правопорушення, за такою формою:

Найменування органу виконавчої влади	Прізвище, ім'я та по батькові, посада, категорія і ранг державного службовця, притягнутого до відповідальності	Ознаки корупційного правопорушення	Прийняте судом рішення (стаття, вид покарання, сума накладеного штрафу, гривень)	Розмір збитків та дані про їх відшкодування	Заходи, вжиті до державного службовця згідно із статтею 30 Закону України «Про державну службу»

2) аналітичні довідки з окремих питань;

3) ілюстративний матеріал – графіки, діаграми, таблиці тощо.

Додаток 2  
до постанови Кабінету Міністрів України  
від 8 грудня 2009 р. № 1419

**ІНФОРМАЦІЯ  
про результати роботи у сфері запобігання та протидії корупції***(найменування спеціального підрозділу по боротьбі з організованою злочинністю МВС,**податкової міліції, по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю СБУ,**Військової служби правопорядку в Збройних Силах)*

1. Відомості про:

1) порушення вимог статті 4 Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції» (далі – Закон);

2) результати проведення спеціальної перевірки щодо осіб, які претендують на зайняття посад, пов'язаних з виконанням функцій держави, та дотримання вимог фінансового контролю (статті 9 і 10 Закону);

3) здійснені заходи щодо усунення виявлених прогалин у правовому регулюванні певної сфери суспільних відносин, що сприяють або можуть сприяти вчиненню корупційних правопорушень;

4) кількість осіб, щодо яких складено протоколи про вчинення корупційних правопорушень (у розрізі регіонів);

## АНТИКОРУПЦІЙНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

5) кількість осіб, щодо яких набрав законної сили обвинувальний вирок суду або на яких накладено адміністративне стягнення за корупційне правопорушення (у розрізі регіонів);

6) осіб окремо за категоріями, зазначеними у частині першій статті 2 Закону, і за видами відповідальності за корупційні правопорушення;

7) розміри завданих корупційними правопорушеннями збитків, стан та обсяги їх відшкодування;

8) результати здійснення заходів щодо запобігання корупційним правопорушенням:

серед працівників спеціального підрозділу по боротьбі з організованою злочинністю МВС, податкової міліції, по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю СБУ, Військової служби правопорядку в Збройних Силах (далі – спеціальні підрозділи);

у рамках міжнародного співробітництва.

2. Пропозиції щодо удосконалення роботи із забезпечення виконання вимог Закону.

3. Узагальнені результати громадської антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів.

4. Результати соціологічних досліджень, що проводилися державними та недержавними науково-дослідними установами на замовлення спеціального підрозділу, з питань поширення корупції.

5. Додатки, що містять:

1) відомості про осіб, зазначених у частині першій статті 2 Закону, притягнутих за рішенням суду, яке набрало за-

конної сили, до відповідальності за корупційні правопорушення, за такою формою:

Найменування спеціального підрозділу	Прізвище, ім'я та по батькові, посада, категорія і ранг державного службовця, притягнутого до відповідальності	Ознаки корупційного правопорушення	Прийняте судом рішення (стаття, вид покарання, сума накладеного штрафу, гривень)	Розмір збитків та дані про їх відшкодування	Заходи, вжиті до державного службовця згідно із статтею 30 Закону України «Про державну службу»
--------------------------------------	--	------------------------------------	--	---	---

2) відомості про юридичних осіб, які відповідно до статті 2 Закону України «Про відповідальність юридичних осіб за вчинення корупційних правопорушень» притягнуті до відповідальності за корупційні правопорушення, за такою формою:

Найменування юридичної особи, код згідно з ЄДРПОУ, її місцезнаходження	Кваліфікація корупційного правопорушення (стаття Кримінального кодексу України)	Розмір збитків та дані про їх відшкодування	Вид стягнення відповідно до статті 3 Закону України «Про відповідальність юридичних осіб за вчинення корупційних правопорушень»
--	---	---	---

3) аналітичні довідки з окремих питань;

4) ілюстративний матеріал – графіки, діаграми, таблиці тощо.

Додаток 3  
до постанови Кабінету Міністрів України  
від 8 грудня 2009 р. № 1419

### ІНФОРМАЦІЯ

#### про результати роботи у сфері запобігання та протидії корупції

1. Загальний аналіз стану справ у сфері запобігання та протидії корупції.

2. Відомості про результати діяльності щодо запобігання та протидії корупції міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих держадміністрацій, спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю МВС, податкової міліції, по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю СБУ, Військової служби правопорядку в Збройних Силах.

3. Узагальнені результати антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів.

4. Узагальнені результати здійснення заходів щодо за-

побігання та протидії корупції в рамках міжнародного співробітництва.

5. Результати соціологічних досліджень, що проводилися протягом звітного періоду державними та недержавними науково-дослідними установами на замовлення Урядового уповноваженого з питань антикорупційної політики, міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих держадміністрацій, спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю МВС, податкової міліції, по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю СБУ, Військової служби правопорядку в Збройних Силах, з питань поширення корупції.



## ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

### Питання запобігання та протидії корупції в органах виконавчої влади

від 8 грудня 2009 р. № 1422  
Київ

З метою підвищення ефективності діяльності органів виконавчої влади у сфері запобігання та протидії корупції Кабінет Міністрів України ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Затвердити Типове положення про підрозділ органу виконавчої влади з питань запобігання та протидії корупції, що додається.

2. Внести до постанов Кабінету Міністрів України зміни, що додаються.

3. Керівникам міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, головам обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій з урахуванням вимог затвердженого цією постановою Типового положення:

1) утворити та забезпечити з 1 січня 2010 р. функціонування підрозділів з питань запобігання та протидії корупції у межах загальної чисельності працівників цен-

трального апарату міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, апарату обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, якщо інше не передбачено законом;

2) затвердити до 1 січня 2010 р. положення про підрозділ з питань запобігання та протидії корупції;

3) привести у відповідність з цією постановою:

структуру центрального апарату міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, апарату обласних,

Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій і повноваження підрозділів, що провадять діяльність, пов'язану із запобіганням та протидією корупції;

власні нормативні акти.

4. Ця постанова набирає чинності з дня опублікування\*, крім пункту 2 цієї постанови, який набирає чинності з 1 січня 2010 року.

*Прем'єр-міністр України* Ю. ТИМОШЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів України  
від 8 грудня 2009 р. № 1422

## ТИПОВЕ ПОЛОЖЕННЯ про підрозділ органу виконавчої влади з питань запобігання та протидії корупції

1. Підрозділ з питань запобігання та протидії корупції (департамент, управління, відділ, сектор) (далі – підрозділ) утворюється за рішенням міністра, керівника іншого центрального органу виконавчої влади у центральному апараті міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади, апараті обласної, Київської та Севастопольської міської держадміністрації (далі – орган виконавчої влади) залежно від чисельності його працівників, а також обсягу, характеру та складності роботи.

У разі недоцільності утворення підрозділу в органі виконавчої влади вводиться посада спеціаліста з питань запобігання та протидії корупції.

У територіальному органі центрального органу виконавчої влади (далі – територіальний орган) може утворюватися підрозділ або вводиться посада спеціаліста з питань запобігання та протидії корупції.

У разі введення в органі виконавчої влади або територіальному органі посади спеціаліста з питань запобігання та протидії корупції дія цього Положення поширюється на особу, призначену на таку посаду.

2. Підрозділ у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, а також указами Президента України і постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, міжнародними договорами України, цим Положенням, іншими актами.

3. Керівник підрозділу органу виконавчої влади підзвітний керівникові такого органу та підзвітний і підконтрольний Урядовому уповноваженому з питань антикорупційної політики, якщо інше не передбачено законом.

Керівник підрозділу територіального органу підзвітний керівникові такого органу та підзвітний і підконтрольний керівникові підрозділу органу виконавчої влади.

4. Основними завданнями підрозділу є:

1) участь у реалізації державної антикорупційної політики;

2) здійснення контролю за дотриманням антикорупційного законодавства;

3) участь в інформаційному і науково-дослідному забезпеченні здійснення заходів щодо запобігання та протидії корупції, а також міжнародному співробітництві у зазначеній сфері;

4) проведення організаційної та роз'яснювальної роботи щодо запобігання та протидії корупції.

5. Підрозділ відповідно до покладених на нього завдань:

1) розробляє, здійснює та контролює проведення заходів щодо запобігання корупційним правопорушенням;

2) надає іншим структурним підрозділам органу виконавчої влади, територіального органу та окремим праців-

никам роз'яснення щодо застосування антикорупційного законодавства;

3) вживає заходів до виявлення конфлікту інтересів та сприяє його усуненню;

4) організовує перевірку достовірності поданих посадовими особами відомостей про майно, доходи, зобов'язання фінансового характеру, у тому числі за кордоном, та своєчасності оприлюднення зазначених відомостей згідно із законом;

5) бере участь у проведенні:

юридичної експертизи проектів нормативно-правових актів, організаційно-розпорядчих документів, що видаються органом виконавчої влади, територіальним органом, з метою виявлення чинників, що сприяють чи можуть сприяти вчиненню корупційних правопорушень, та у разі їх виявлення вносить пропозиції керівнику органу виконавчої влади або територіального органу щодо їх усунення або скасування відповідних актів (документів);

в установленому порядку службового розслідування (перевірки) в органі виконавчої влади, територіальному органі з метою виявлення причин та умов, що сприяли вчиненню корупційного правопорушення, або невиконання вимог антикорупційного законодавства;

в межах своїх повноважень разом із представниками контролюючих підрозділів органу виконавчої влади перевірки фінансово-господарської діяльності органу виконавчої влади, територіального органу з метою здійснення контролю за дотриманням вимог антикорупційного законодавства;

6) проводить у межах своїх повноважень спеціальну перевірку стосовно осіб, які претендують на зайняття посад державних службовців і призначення яких здійснюється керівником органу виконавчої влади, територіального органу, у тому числі щодо відомостей, поданих особисто;

7) перевіряє в установленому порядку повідомлення громадян та юридичних осіб, інформацію, оприлюднену у друкованих, аудіовізуальних засобах масової інформації, а також отриману від інших структурних підрозділів органу виконавчої влади, територіального органу, щодо причетності працівників такого органу до вчинення корупційних правопорушень;

8) повідомляє у письмовій формі керівника органу виконавчої влади, Урядового уповноваженого з питань антикорупційної політики та спеціальні підрозділи по боротьбі з організованою злочинністю МВС, податкової міліції, по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю СБУ, Військової служби правопорядку у Збройних Силах про факти, що можуть свідчити про вчинення корупційних пра-

\* Опубліковано в газеті «Урядовий кур'єр» від 12 січня 2010 р. № 4. – Прим. ред.

впорушень посадовими особами органу виконавчої влади, територіального органу;

9) веде облік працівників органу виконавчої влади, територіального органу, притягнутих до відповідальності за вчинення корупційних правопорушень;

10) взаємодіє з підрозділами з питань запобігання та протидії корупції інших органів виконавчої влади, територіальних органів.

6. Вимоги керівника підрозділу, що стосуються дотримання антикорупційного законодавства, є обов'язковими для посадових осіб органу виконавчої влади, територіального органу.

7. Покладення на підрозділ обов'язків, що не належать або виходять за межі його повноважень, а також обмежують виконання покладених на нього завдань, не допускається.

8. Підрозділ має право:

1) одержувати від інших структурних підрозділів органу виконавчої влади, територіального органу інформацію та матеріали, необхідні для здійснення покладених на нього завдань, а також в установленому законом порядку інформацію з обмеженим доступом або таку, що містить державну таємницю;

2) одержувати від працівників органу виконавчої влади, територіального органу усні та письмові пояснення з питань, які виникають під час проведення службових розслідувань (перевірок);

3) залучати працівників інших структурних підрозділів за погодженням з їх керівниками до участі у проведенні службових розслідувань (перевірок) та наданні відповідної допомоги;

4) ініціювати перед керівником органу виконавчої влади, територіального органу питання щодо надсилання запитів суб'єктам господарювання, учасникам цивільно-правових договорів з метою отримання від них відповідної інформації та матеріалів.

Працівники підрозділу під час проведення службових розслідувань (перевірок) мають право з урахуванням обмежень, встановлених законодавством, на безперешкодний доступ до приміщень та територій органу виконавчої влади, територіального органу, документів та матеріалів, що стосуються предмета службового розслідування (перевірки).

9. Підрозділ провадить свою діяльність відповідно до планів роботи, які затверджуються його керівником та погоджуються з Урядовим уповноваженим з питань антикорупційної політики.

План роботи підрозділу формується з урахуванням пропозицій керівника органу виконавчої влади, територіального органу.

10. Урядовий уповноважений з питань антикорупційної політики у разі надходження скарг на дії працівників підрозділу організовує проведення їх перевірки. Матеріали за результатами перевірки надсилаються керівникові органу виконавчої влади, територіального органу для прийняття відповідного рішення.

11. Структура та штатна чисельність підрозділу затверджуються його керівником за погодженням з Урядовим уповноваженим з питань антикорупційної політики.

Ліквідація та реорганізація підрозділу здійснюються за погодженням з Урядовим уповноваженим з питань антикорупційної політики.

12. Координація та методичне забезпечення діяльності підрозділу здійснюється Урядовим уповноваженим з питань антикорупційної політики.

13. Підрозділ очолює керівник, який призначається на посаду та звільняється з посади керівником органу виконавчої влади за погодженням з Урядовим уповноваженим з питань антикорупційної політики, якщо інше не встановлено законом.

14. На посаду керівника підрозділу призначається особа з вищою освітою за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста, магістра і стажем роботи в державній службі на керівних посадах чи на керівних посадах в інших сферах управління не менш як п'ять років.

15. Відповідно до покладених на підрозділ завдань його керівник:

1) здійснює керівництво підрозділом та несе персональну відповідальність за виконання покладених на нього завдань;

2) розподіляє обов'язки між працівниками підрозділу;

3) вносить керівнику органу виконавчої влади:

за погодженням з Урядовим уповноваженим з питань антикорупційної політики пропозиції щодо призначення на посаду та звільнення з посади заступників керівника підрозділу, керівників підрозділів територіальних органів, їх заохочення та притягнення до відповідальності, а також щодо структури та штатної чисельності підрозділу;

пропозиції щодо:

– призначення на посаду та звільнення з посади, а також заохочення та притягнення до відповідальності інших працівників підрозділу;

– визначення потреб підрозділу у фінансуванні та матеріально-технічному забезпеченні;

– проведення відповідних заходів контролюно-ревізійним підрозділом органу виконавчої влади;

4) подає щомісяця Урядовому уповноваженому з питань антикорупційної політики за встановленою ним формою інформацію про вжиття заходів для протидії корупції та осіб, притягнутих до відповідальності за вчинення корупційних правопорушень;

5) вносить у визначених законодавством випадках керівнику органу виконавчої влади подання про відсторонення на час службового розслідування (перевірки) посадової особи, яка працює в такому органі, від виконання повноважень за посадою. У разі коли питання щодо відсторонення від виконання повноважень за посадою розглядається стосовно керівника органу виконавчої влади, керівник підрозділу подає відповідну пропозицію Урядовому уповноваженому з питань антикорупційної політики;

6) звертається до керівника органу виконавчої влади з поданням про притягнення посадових осіб такого органу до відповідальності за порушення вимог антикорупційного законодавства. У разі коли питання щодо притягнення до відповідальності стосується керівника органу виконавчої влади, керівник підрозділу подає відповідну пропозицію Урядовому уповноваженому з питань антикорупційної політики;

7) інформує керівника органу виконавчої влади про випадки перешкоджання виконанню працівниками підрозділу їх повноважень, неподання або несвочасного подання посадовими особами органу виконавчої влади, територіального органу інформації та матеріалів, що стосуються предмета службового розслідування (перевірки). У разі невжиття керівником органу виконавчої влади відповідних заходів реагування керівник підрозділу інформує про це Урядового уповноваженого з питань антикорупційної політики;

8) подає Урядовому уповноваженому з питань антикорупційної політики звіт за встановленою ним формою про проведену підрозділом роботу за перше півріччя – до 15 липня та за рік – до 30 січня наступного року.

Звіт підрозділу подається керівникові органу виконавчої влади та розміщується на офіційному веб-сайті зазначеного органу.

16. Керівник підрозділу органу виконавчої влади входить до складу колегії відповідного органу.

17. Керівник органу виконавчої влади, територіального органу, у якому створено підрозділ, створює умови для виконання підрозділом на належному рівні покладених на нього завдань.



ЗАТВЕРДЖЕНО  
постановою Кабінету Міністрів України  
від 8 грудня 2009 р. № 1422

## ЗМІНИ, що вносяться до постанов Кабінету Міністрів України

1. Доповнити постанову Кабінету Міністрів України від 11 серпня 1995 р. № 641 «Про застосування статті 13 Закону України «Про державну службу» (ЗП України, 1995 р., № 12, ст. 279) пунктом 5 такого змісту:

«5. Організація перевірки достовірності поданих державними службовцями відомостей про майно, доходи, зобов'язання фінансового характеру, у тому числі за кордоном, та своєчасності оприлюднення зазначених відомостей згідно із законом покладається на уповноважені підрозділи державних органів, які беруть участь у запобіганні, виявленні, а в передбачених законом випадках у здійсненні заходів щодо припинення корупційних правопорушень, відновленні порушених прав чи інтересів фізичних та юридичних осіб, інтересів держави, а також здійсненні заходів щодо запобігання та протидії корупції, у міжнародному співробітництві в зазначеній сфері.»

2. Пункт 1 Порядку призначення на посади та звільнення з посад керівників управлінь, відділів, інших структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 липня 1999 р. № 1374 (Офіційний вісник України, 1999 р., № 31, ст. 1613; 2003 р., № 25, ст. 1199, № 30, ст. 1546), після абзацу першого доповнити новим абзацом такого змісту:

«Керівники підрозділів з питань запобігання та протидії корупції апарату обласних, Київської і Севастопольської міських держадміністрацій призначаються на посаду та звільняються з посади головами держадміністрацій за поданням Урядового уповноваженого з питань антикорупційної політики.»

У зв'язку з цим абзац другий вважати абзацом третім.

3. У постанові Кабінету Міністрів України від 13 червня 2000 р. № 950 «Про затвердження Порядку проведення службового розслідування стосовно державних службовців» (Офіційний вісник України, 2000 р., № 24, ст. 1004; 2007 р., № 53, ст. 2168; 2009 р., № 47, ст. 1575):

1) у назві та пункті 1 постанови слова «державних службовців» замінити словами «осіб, уповноважених на виконання функцій держави або органів місцевого самоврядування»;

2) у Порядку, затвердженому зазначеною постановою: у назві Порядку слова «державних службовців» замінити словами «осіб, уповноважених на виконання функцій держави або органів місцевого самоврядування»;

у пункті 1:

в абзаці третьому слова «законодавства про державну службу, про боротьбу з корупцією» замінити словами «законодавства про державну службу, службу в органах місцевого самоврядування, антикорупційного законодавства»;

доповнити пункт абзацом такого змісту:

«Дія цього Порядку не поширюється на уповноважених на виконання функцій держави або органів місцевого самоврядування осіб, права та обов'язки яких в частині додержання службової дисципліни, види заохочення та дисциплінарні стягнення і порядок їх застосування встановлюються дисциплінарними статутами.»;

у пункті 2:

абзац перший викласти у такій редакції:

«2. Рішення щодо проведення службового розслідування приймається вищими посадовими особами України,

Першим віце-прем'єр-міністром України, Урядовим уповноваженим з питань антикорупційної політики, керівником державного органу (посадовою особою), що призначив на посаду особу, уповноважену на виконання функцій держави або органів місцевого самоврядування, стосовно якої планується проводитися службове розслідування, керівником органу, в якому працює зазначена особа, керівником підрозділу з питань запобігання та протидії корупції відповідного органу.»;

після абзацу першого доповнити пункт новим абзацом такого змісту:

«З метою виявлення причин та умов, що сприяли вчиненню корупційного правопорушення, за поданням керівника спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю МВС, податкової міліції, по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю СБУ, Військової служби правопорядку у Збройних Силах та за рішенням керівника особи, яка вчинила таке правопорушення, проводиться службове розслідування.»

У зв'язку з цим абзац другий вважати абзацом третім; абзац другий пункту 3 після слів «Першим віце-прем'єр-міністром України,» доповнити словами «Урядовим уповноваженим з питань антикорупційної політики,»;

пункт 4 після абзацу першого доповнити новим абзацом такого змісту:

«Особа, стосовно якої винесено постанову про притягнення як обвинуваченої у вчиненні злочину у сфері службової діяльності або складено протокол про вчинення адміністративного корупційного правопорушення, пов'язаного з обмеженнями, передбаченими пунктами 1 – 3 частини першої статті 4 і статтю 5 Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції», підлягає відстороненню від виконання повноважень за посадою до розгляду справи судом.»

У зв'язку з цим абзац другий вважати абзацом третім; у пункті 10:

в абзаці другому слова «державний службовець» замінити словами «особа, стосовно якої проводилося службове розслідування»;

в абзаці третьому слова «притягнення державного службовця до відповідальності» замінити словами «притягнення зазначеної особи до відповідальності»;

в абзаці четвертому пункту 12 слова «державному службовцю надається копія акта службового розслідування» замінити словами «особі, стосовно якої проводилося службове розслідування, надається копія акта службового розслідування»;

у тексті Порядку слова «державний службовець» та «державний орган» в усіх відмінках та формах числа замінити відповідно словами «особа, уповноважена на виконання функцій держави або органів місцевого самоврядування» та «орган державної влади» у відповідному відмінку і числі.

4. Розділ 1 додатків 1 і 2 до постанови Кабінету Міністрів України від 1 серпня 2007 р. № 996 «Про затвердження рекомендаційних переліків управлінь, відділів та інших структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій» (Офіційний вісник України, 2007 р., № 58, ст. 2307) доповнити такою позицією:

«Відділ (сектор) з питань запобігання та протидії корупції».

5. Розділ 1 додатка 1 до постанови Кабінету Міністрів України від 3 вересня 2008 р. № 791 «Про затвердження рекомендаційних переліків управлінь, відділів, інших структурних підрозділів Київської міської та районної у м. Києві державних адміністрацій» (Офіційний вісник України, 2008 р., № 68, ст. 2280) доповнити такою позицією:

«відділ з питань запобігання та протидії корупції».

6. У Положенні про Урядового уповноваженого з питань антикорупційної політики, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 24 квітня 2009 р. № 410 (Офіційний вісник України, 2009 р., № 33, ст. 1128, № 78, ст. 2640), – із змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 8 грудня 2009 р. № 1338:

1) пункт 4 доповнити підпунктами 13 – 16 такого змісту:

«13) внесення керівникам міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, обласної, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій подання щодо призначення на посаду та звільнення з посади керівника підрозділу з питань запобігання та протидії корупції міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади, обласної, Київської та Севастопольської міської держадміністрації;

14) погодження призначення на посаду та звільнення з посади заступника керівника підрозділу з питань запобігання та протидії корупції міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади, обласної, Київської та Севастопольської міської держадміністрації, їх заохочення та притягнення до відповідальності;

15) погодження структури, штатної чисельності та планів роботи підрозділу з питань запобігання та протидії корупції міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади, обласної, Київської та Севастопольської міської держадміністрації;

16) здійснення координації та методичного забезпечення діяльності підрозділу з питань запобігання та протидії корупції міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади, обласної, Київської та Севастопольської міської держадміністрації.»;

2) пункт 5 доповнити підпунктами 13 – 16 такого змісту:

«13) доручати підрозділу з питань запобігання та протидії корупції міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади, обласної, Київської та Севастопольської міської держадміністрації проводити перевірки дотримання антикорупційного законодавства, службові розслідування в органі виконавчої влади, в якому утворено такий підрозділ, у разі надходження інформації про порушення вимог антикорупційного законодавства;

14) вносити Кабінетові Міністрів України пропозиції щодо відсторонення від виконання повноважень за посадою на час службового розслідування (перевірки) та про притягнення до дисциплінарної відповідальності керівника міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади, обласної, Київської та Севастопольської міської держадміністрації в установленому законодавством порядку;

15) проводити перевірки діяльності підрозділу з питань запобігання та протидії корупції міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади, обласної, Київської та Севастопольської міської держадміністрації та службові розслідування стосовно його працівників, витребувати необхідні інформацію і матеріали;

16) зупиняти прийняті з порушенням законодавства рішення керівника підрозділу з питань запобігання та протидії корупції міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади, обласної, Київської та Севастопольської міської держадміністрації про проведення службового розслідування, перевірки.».

### ІНФОРМАЦІЯ з питань інформування громадськості у сфері запобігання та протидії корупції

#### Фонд державного майна України

Адреса: 01133, м. Київ, вул. Кутузова, 18/9.

Тел. (044) 285-12-74; факс (044) 286-79-85;

Адреса офіційного веб-сайта ФДМУ: [http:// spfu.gov.ua](http://spfu.gov.ua).

*Телефони, за якими можна повідомити про вчинення корупційних правопорушень:*

(044) 284-54-46, 200-31-31 – відділ розгляду звернень громадян Департаменту взаємодії з Верховною Радою України та зв'язків з громадськістю;

(044) 254-28-31 – відділ зв'язків з громадськістю Департаменту взаємодії з Верховною Радою України та зв'язків з громадськістю;

(044) 284-26-58, 200-34-19 – Управління контрольно-ревізійної роботи;

(044) 286-65-06, 200-34-90 – Департамент управління персоналом.

Структурний підрозділ ФДМУ, що відповідає за збір і узагальнення матеріалів з питань інформування громадськості про результати у сфері запобігання та протидії корупції, – Департамент взаємодії з Верховною Радою України та зв'язків з громадськістю.

Структурний підрозділ ФДМУ, що відповідає за взаємодію ФДМУ з Урядовим уповноваженим з питань антикорупційної політики, – Управління контрольно-ревізійної роботи.

**ЗАКОН УКРАЇНИ****Про внесення зміни до Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом»**

Верховна Рада України ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Абзац шостий пункту 1 розділу VII «Прикінцеві положення» Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 42-43, ст. 378; 2001 р., № 11, ст. 52; 2003 р., № 24, ст. 160; 2004 р., № 22, ст. 312; 2005 р., № 33, ст. 430; 2007 р., № 13, ст. 133; 2009 р., № 42, ст. 633) викласи в такій редакції:

«Справи про банкрутство гірничих підприємств (гірничодобувні підприємства, шахти, рудники, копальні, кар'єри, розрізи, збагачувальні фабрики,

шахтовуглебудівні підприємства), у статутних фондах яких частка держави становить не менше 25 відсотків, не порушуються з дня набрання чинності Законом України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» до 1 січня 2013 року».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування\*.

Президент України В. ЮЩЕНКО

м. Київ  
23 грудня 2009 року  
№ 1790-VI

**УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ****Про зупинення дії постанови Кабінету Міністрів України від 10 червня 2009 року № 775**

Кабінетом Міністрів України 10 червня 2009 року видано постанову № 775 «Про підвищення ефективності управління державним майном газорозподільних мереж»\*\*.

Зазначеною постановою Кабінет Міністрів України погодився з пропозицією Міністерства палива та енергетики України, підтриманою Міністерством економіки України та Фондом державного майна України, щодо передачі на баланс визначеного Національною акціонерною компанією «Нафтогаз України» (НАК «Нафтогаз України») її дочірнього підприємства майна державних газорозподільних мереж (розподільні газопроводи, споруди на них, транспортні засоби спеціального призначення, а також необхідна проектно-кошторисна та виконавчо-технічна документація), які перебувають на балансі підприємств, зазначених у додатку до цієї постанови (відкриті акціонерні товариства, дочірні компанії НАК «Нафтогаз України», державне акціонерне товариство «Чорноморнафтогаз») (пункт 1); визначив заходи, що їх мають здійснити Міністерство палива та енергетики України і НАК «Нафтогаз України» для передачі зазначеного вище майна (пункти 2 і 3); доручив органам виконавчої влади вжити заходів для передачі в установленому порядку об'єктів газорозподільних мереж іншої форми власності (за згодою власників) на баланс визначеного НАК «Нафтогаз України» її дочірнього підприємства та рекомендував органам місцевого самоврядування і суб'єктам господарювання недержавної форми власності, які провадять господарську діяльність з розподілу природного і нафтового газу, сприяти НАК «Нафтогаз України» у виконанні цієї постанови (пункт 4); зобов'язав суб'єктів госпо-

дарювання, які провадять господарську діяльність з розподілу природного і нафтового газу, установити вузли обліку газу в точках розмежування балансової належності газопроводів (пункт 5); рекомендував Національній комісії регулювання електроенергетики України сприяти дочірньому підприємству НАК «Нафтогаз України» в отриманні ліцензій на розподіл природного та нафтового газу і постачання природного газу за регульованим тарифом на відповідних територіях провадження ліцензійної діяльності та в разі відсутності актів розмежування балансової належності газопроводів та встановлених у точках розмежування балансової належності газопроводів вузлів обліку газу вжити заходів для усунення порушень (пункт 6).

Таке рішення Кабінету Міністрів України є не чим іншим, як запровадженням монополії дочірнього підприємства НАК «Нафтогаз України» на всьому ринку послуг з розподілу природного і нафтового газу та постачання природного газу споживачам за регульованим тарифом, а відтак, установленням обмежень і перепон для інших суб'єктів господарювання різних форм власності щодо провадження зазначених видів господарської діяльності.

За таких обставин названа постанова Кабінету Міністрів України не відповідає Конституції України, якою встановлено обов'язок держави щодо забезпечення захисту прав усіх суб'єктів права власності і господарювання, їх рівність перед законом (частина четверта статті 13); гарантується право кожного на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом; на державу покладено обов'язок забезпечувати захист конкуренції у підприємницькій діяльності, не допускати неправомірного обмеження конкуренції та недобросовісної конкуренції, встановлено, що види і межі монополії визначаються законом (стаття 42). При цьому Основним Законом держави Кабінет Міністрів України зобов'язано забезпечувати рівні

\* Опубліковано в газеті «Урядовий кур'єр» від 31 грудня 2009 р. № 245. – Прим. ред.

\*\* Державний інформаційний бюлетень про приватизацію, 2009, № 11, с. 16. – Прим. ред.

умови розвитку всіх форм власності (пункт 5 статті 116).

Відповідно до Закону України «Про природні монополії» транспортування природного і нафтового газу трубопроводами та його розподіл віднесено до сфери діяльності суб'єктів природних монополій (частина перша статті 5), а постачання природного газу – до суміжних ринків (стаття 6). Названим Законом регулювання діяльності суб'єктів природних монополій покладено на національній комісії регулювання природних монополій (частина перша статті 4). Конституцією та законами України Кабінет Міністрів України не наділений повноваженнями здійснювати регулювання діяльності природних монополій, а також втручатися в діяльність національних комісій регулювання природних монополій (у даному випадку – Національної комісії регулювання електроенергетики України), надаючи рекомендації щодо переваг одних суб'єктів господарювання перед іншими.

Відтак, видавши постанову № 775, Кабінет Міністрів України вийшов за межі повноважень, визначених Конституцією і законами України, чим порушив, крім наведених, також норми частини другої статті

6 та частини другої статті 19, за якими органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України, частини третьої статті 113, пункту 10 статті 116, частини першої статті 117 Основного Закону держави щодо обов'язку Кабінету Міністрів України у своїй діяльності керуватися Конституцією та законами України, здійснювати визначені Конституцією та законами України повноваження, видавати постанови і розпорядження в межах своєї компетенції.

Ураховуючи викладене, відповідно до пункту 15 частини першої статті 106 Конституції України ПОСТАНОВЛЯЮ:

1. Зупинити дію постанови Кабінету Міністрів України від 10 червня 2009 року № 775 «Про підвищення ефективності управління державним майном газорозподільних мереж».

2. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування\*.

Президент України В. ЮЩЕНКО

м. Київ  
23 грудня 2009 року  
№ 1097/2009



## ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

### Про внесення змін до переліку підприємств, які мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави

від 6 січня 2010 р. № 1

Київ

Кабінет Міністрів України ПОСТАНОВЛЯЄ:

Внести до переліку підприємств, які мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2004 р. № 1734 (Офіційний ві-

сник України, 2004 р., № 52, ст. 3443; 2005 р., № 15, ст. 762; 2006 р., № 50, ст. 3320; 2008 р., № 25, ст. 766, № 65, ст. 2185), зміни, що додаються.

Прем'єр-міністр України Ю. ТИМОШЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО  
постановою Кабінету Міністрів України  
від 6 січня 2010 р. № 1

### ЗМІНИ, що вносяться до переліку підприємств, які мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави

1. Виключити такі позиції:

1) у розділі «Мінпромполітики»:

у підрозділі «Луганська область» –

«05389942 ВАТ «Лисичанський завод  
гумових технічних виробів»

04687873 Державний науково-дослідний  
і проектний інститут хімічних  
технологій «Хімтехнологія»,  
м. «Северодонецьк»;

у підрозділі «Львівська область» –

«05762281 Стебницьке державне гірничо-  
хімічне підприємство «Полімінерал»;

у підрозділі «Одеська область» –

«05748890 ВАТ «Одеський завод  
радіально-свердильних  
верстатів»;

2) у розділі «Міністерство охорони здоров'я»:

у підрозділі «м. Київ» –

«01973130 Київське державне  
підприємство по виробництву  
бактерійних препаратів  
«Біофарма».

2. Доповнити підрозділ «Львівська область» розділу  
«Міноборони» такою позицією:

«07985602 Державне підприємство  
«Львівський бронетанковий  
ремонтний завод».

\* Опубліковано в газеті «Урядовий кур'єр» від 6 січня 2010 р. № 2. – Прим. ред.



**ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ****Про внесення змін до Методики розрахунку і порядку використання плати за оренду державного майна**

від 27 січня 2010 р. № 65

Київ

Кабінет Міністрів України ПОСТАНОВЛЯЄ:

Внести до Методики розрахунку і порядку використання плати за оренду державного майна, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 4 жовтня 1995 р. № 786 (ЗП України, 1996 р., № 2, ст. 57; Офіційний вісник України, 1998 р., № 20, ст. 742; 2000 р., № 3, ст. 84, № 49, ст. 2124; 2001 р., № 8, ст. 321; 2002 р., № 28, ст. 1320, № 47, ст. 2124; 2007 р., № 1, ст. 34; 2009 р., № 43, ст. 1453, № 55, ст. 1901), такі зміни:

абзац перший пункту 10 після слів «місцевими організаціями,» доповнити словами «асоціаціями органів місцевого самоврядування із всеукраїнським статусом,»;

абзац п'ятий пункту 23 додатка 2 до Методики після слів «добровільних об'єднань» доповнити словами «(крім асоціацій органів місцевого самоврядування із всеукраїнським статусом)».

*Прем'єр-міністр України Ю. ТИМОШЕНКО***ФОНД ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ****НАКАЗ**

від 27 січня 2010 р. № 97

**Щодо звичайної ціни послуг на виконання робіт і послуг з оцінки майна, земельних ділянок та об'єктів аукціону**

З метою реалізації пп. 17 та 28 Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності та виконавців робіт із землеустрою, затвердженого наказом Фонду державного майна України (ФДМУ) від 25.11.03 № 2100 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 19.12.03 за № 1194/8515 (зі змінами та доповненнями), НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Показники звичайної ціни послуг на виконання послуг з оцінки майна щодо окремих груп об'єктів оцінки в центральному апараті ФДМУ з урахуванням індексу інфляції, що склався у 2009 році (у розмірі 112,3 %) (додаток 1).

2. Затвердити Показники звичайної ціни послуг на виконання послуг з оцінки майна щодо окремих груп об'єктів у регіональних відділеннях ФДМУ з урахуванням індексу інфляції, що склався у 2009 році (у розмірі 112,3 %) (додаток 2).

3. Затвердити Показники звичайної ціни послуг на виконання робіт з експертної грошової оцінки земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти приватизації, в регіональних відділеннях ФДМУ з урахуванням індексу інфляції, що склався у 2009 році (у розмірі 112,3 %) (додаток 3).

4. Затвердити Показники звичайної ціни послуг на виконання послуг з оцінки об'єктів аукціону в центральному апараті ФДМУ з урахуванням індексу інфляції, що склався у другому півріччі 2009 року (у розмірі 103,4 %) (додаток 4).

5. Затвердити Показники звичайної ціни послуг на виконання послуг з оцінки об'єктів аукціону в регіональних відділеннях ФДМУ з урахуванням індек-

су інфляції, що склався у другому півріччі 2009 року (у розмірі 103,4 %) (додаток 5).

6. У зв'язку з відсутністю даних щодо вартості виконання робіт з експертної грошової оцінки земельних ділянок центральному апарату ФДМУ керуватися відповідними показниками звичайної ціни послуг, визначеними в додатку 3 (для м. Києва).

7. Регіональним відділенням ФДМУ керуватися звичайними цінами послуг на виконання послуг з оцінки майна (зокрема об'єктів аукціону), визначеними у додатках 1 та 4, у разі відсутності даних відповідно до додатків 2 та 5.

8. У разі якщо витрати на проведення оцінки об'єкта аукціону визначаються з урахуванням стандартизованої оцінки об'єкта приватизації, показник звичайної ціни послуг об'єкта аукціону дорівнює відповідному показнику звичайної ціни послуг, розрахованому для експертної грошової оцінки земельної ділянки, на якій розташований такий об'єкт.

9. Якщо під час проведення конкурсу з відбору суб'єктів оціночної діяльності конкурсна комісія, утворена в центральному апараті ФДМУ, регіональному відділенні ФДМУ з'ясує, що вартість послуг з оцінки майна (зокрема об'єктів аукціону) дорівнює або перевищує 100 тис. грн., а землеоціночних робіт – 300 тис. грн. (відповідно до показників, зазначених у цьому наказі), матеріали вищезазначеного конкурсу мають передаватися до тендерного комітету для здійснення закупівлі послуги з оцінки майна та робіт з експертної грошової оцінки земельних ділянок відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 17.10.08 № 921 «Про затвердження Положення про

закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти» (зі змінами та доповненнями).

10. У текстах договорів на проведення послуг з оцінки майна (зокрема об'єктів аукціону) та робіт з експертної грошової оцінки земельних ділянок, що укладаються центральним апаратом ФДМУ, регіональними відділеннями ФДМУ із суб'єктами оціночної діяльності, зазначати, що при визначенні вартості виконання відповідно послуг і робіт враховується індекс інфляції.

11. Вважати такими, що втратили чинність, накази ФДМУ від 27.07.09 № 1170 та від 15.10.09 № 1608.

12. Департаменту оціночної діяльності здійснити заходи щодо інформування громадськості, регіональних відділень ФДМУ про зміст цього наказу.

13. Контроль за виконанням цього наказу покласти на в. о. заступника Голови Фонду О. Шмуляра.

*В. о. Голови Фонду Д. ПАРФЕНЕНКО*

Додаток 1  
до наказу ФДМУ від 27.01.10 № 97

**Показники звичайної ціни послуг на виконання послуг з оцінки майна щодо окремих груп об'єктів оцінки у центральному апараті ФДМУ**

№ пор.	Групи об'єктів оцінки	Звичайна ціна, тис. грн.
1	Об'єкти нерухомого майна	
	1 об'єкт	2,71
	від 2 до 10 об'єктів	6,14
	більш як 10 об'єктів	12,06
2	Цілісні майнові комплекси, переоцінка необоротних активів	
	кількість необоротних активів до 5 тис. одиниць	9,18
	кількість необоротних активів від 5 до 10 тис. одиниць	21,44
	кількість необоротних активів від 10 до 20 тис. одиниць	50,05
	кількість необоротних активів від 20 до 40 тис. одиниць	85,86
3	кількість необоротних активів більш як 40 тис. одиниць	160,5
	Пакети акцій, внески до статутних фондів товариств, оцінка машин, обладнання, дорожніх транспортних засобів тощо	
	балансова залишкова вартість основних засобів, незавершеного будівництва, довгострокових фінансових інвестицій, необоротних активів до 100 тис. грн.	7,07
	балансова залишкова вартість основних засобів, незавершеного будівництва, довгострокових фінансових інвестицій, необоротних активів від 100 до 500 тис. грн.	7,46
	балансова залишкова вартість основних засобів, незавершеного будівництва, довгострокових фінансових інвестицій, необоротних активів від 500 до 1 000 тис. грн.	8,87
	балансова залишкова вартість основних засобів, незавершеного будівництва, довгострокових фінансових інвестицій, необоротних активів від 1 000 до 5 000 тис. грн.	9,75
	балансова залишкова вартість основних засобів, незавершеного будівництва, довгострокових фінансових інвестицій, необоротних активів від 5 000 до 20 000 тис. грн.	14,48
	балансова залишкова вартість основних засобів, незавершеного будівництва, довгострокових фінансових інвестицій, необоротних активів від 20 000 до 100 000 тис. грн.	37,13
	балансова залишкова вартість основних засобів, незавершеного будівництва, довгострокових фінансових інвестицій, необоротних активів від 100 000 до 700 000 тис. грн.	58,98
балансова залишкова вартість основних засобів, незавершеного будівництва, довгострокових фінансових інвестицій, необоротних активів більш як 700 000 тис. грн.	110,81	
4	Літальні апарати (за одиницю)	8,94
5	Судноплавні засоби (за одиницю)	3,21
6	Дорожні транспортні засоби (за одиницю)	
	вантажні транспортні засоби	0,223
	легкові транспортні засоби, автобуси	0,18
	сільськогосподарська техніка та спеціальна техніка, причепа, напівпричепа	0,135

**Показники звичайної ціни послуг на виконання послуг з оцінки майна  
щодо окремих груп об'єктів у регіональних відділеннях ФДМУ**

№ пор.	Групи об'єктів оцінки	Звичайна ціна, тис. грн.						
		Регіональні відділення ФДМУ по Чернігівській, Сумській, Київській, Житомирській, Рівненській та Волинській областях	Регіональні відділення ФДМУ по Львівській, Закарпатській, Чернівецькій та Івано-Франківській областях	Регіональні відділення ФДМУ по Вінницькій, Тернопільській та Хмельницькій областях	Регіональні відділення ФДМУ по Дніпропетровській, Запорізькій, Кіровоградській, Полтавській та Черкаській областях	Регіональні відділення ФДМУ по Донецькій, Луганській та Харківській областях	Регіональні відділення ФДМУ по Миколаївській, Одеській, Херсонській областях, в АРК та м. Севастополі, Фонд майна АРК	Регіональне відділення ФДМУ по м. Києву
1	1 об'єкт нерухомого майна	1,138	0,986	0,913	1,052	1,393	1,542	1,823
2	Цілісні майнові комплекси (до 5 000 необоротних актів)	2,539	3,402	1,763	4,381	7,507	4,879	6,746

**Показники звичайної ціни послуг на виконання робіт з експертної грошової оцінки земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти приватизації, у регіональних відділеннях ФДМУ**

№ пор.	Групи об'єктів оцінки (земельні ділянки)	Звичайна ціна, тис. грн.						
		Регіональні відділення ФДМУ по Чернігівській, Сумській, Київській, Житомирській, Рівненській та Волинській областях	Регіональні відділення ФДМУ по Львівській, Закарпатській, Чернівецькій та Івано-Франківській областях	Регіональні відділення ФДМУ по Вінницькій, Тернопільській та Хмельницькій областях	Регіональні відділення ФДМУ по Дніпропетровській, Запорізькій, Кіровоградській, Полтавській та Черкаській областях	Регіональні відділення ФДМУ по Донецькій, Луганській та Харківській областях	Регіональні відділення ФДМУ по Миколаївській, Одеській, Херсонській областях, в АРК та м. Севастополі, Фонд майна АРК	Регіональне відділення ФДМУ по м. Києву
1	Площа земельної ділянки (до 10 000 м <sup>2</sup> (1га))	2,94	2,94	1,68	2,72	4,01	4,01	4,73
2	Площа земельної ділянки (більше ніж 10 000 м <sup>2</sup> (1га))	10,66	10,66	6,74	9,85	11,22	11,22	13,26

**Показники звичайної ціни послуг на виконання послуг з оцінки об'єктів  
аукціону в центральному апараті ФДМУ**

№ пор.	Групи об'єктів оцінки	Звичайна ціна, тис. грн.
1	Об'єкти нерухомого майна, розташовані на земельній ділянці площею до 10 000 м <sup>2</sup> (1га)	
	1 об'єкт	7,43
	від 2 до 10 об'єктів	10,87
	більш як 10 об'єктів	16,78

№ пор.	Групи об'єктів оцінки	Звичайна ціна, тис. грн.
2	Об'єкти нерухомого майна, розташовані на земельній ділянці площею більш як 10 000 м <sup>2</sup> (1га)	
	1 об'єкт	15,98
	від 2 до 10 об'єктів	19,41
	більш як 10 об'єктів	25,32
3	Цілісні майнові комплекси, розташовані на земельній ділянці площею до 10 000 м <sup>2</sup> (1га)	
	кількість необоротних активів до 5 тис. одиниць	13,9
	кількість необоротних активів від 5 до 10 тис. одиниць	26,16
	кількість необоротних активів від 10 до 20 тис. одиниць	54,77
	кількість необоротних активів від 20 до 40 тис. одиниць	90,58
	кількість необоротних активів більш як 40 тис. одиниць	165,21
4	Цілісні майнові комплекси, розташовані на земельній ділянці площею більш як 10 000 м <sup>2</sup> (1га)	
	кількість необоротних активів до 5 тис. одиниць	22,44
	кількість необоротних активів від 5 до 10 тис. одиниць	34,7
	кількість необоротних активів від 10 до 20 тис. одиниць	63,31
	кількість необоротних активів від 20 до 40 тис. одиниць	99,12
	кількість необоротних активів більш як 40 тис. одиниць	173,75

Додаток 5  
до наказу ФДМУ від 27.01.10 № 97

**Показники звичайної ціни послуг на виконання послуг з оцінки об'єктів аукціону в регіональних відділеннях ФДМУ**

№ пор.	Групи об'єктів оцінки	Звичайна ціна, тис. грн.						
		Регіональні відділення ФДМУ по Чернігівській, Сумській, Київській, Житомирській, Рівненській та Волинській областях	Регіональні відділення ФДМУ по Львівській, Закарпатській, Чернівецькій та Івано-Франківській областях	Регіональні відділення ФДМУ по Вінницькій, Тернопільській та Хмельницькій областях	Регіональні відділення ФДМУ по Дніпропетровській, Запорізькій, Кіровоградській, Полтавській та Черкаській областях	Регіональні відділення ФДМУ по Донецькій, Луганській та Харківській областях	Регіональні відділення ФДМУ по Миколаївській, Одеській, Херсонській областях, в АРК та м. Севастополі, Фонд майна АРК	Регіональне відділення ФДМУ по м. Києву
1	1 об'єкт нерухомого майна, розташований на земельній ділянці площею до 10 000 м <sup>2</sup> (1 га)	4,084	3,933	2,598	3,772	5,405	5,554	6,548
2	1 об'єкт нерухомого майна, розташований на земельній ділянці площею більш як 10 000 м <sup>2</sup> (1 га)	11,8	11,647	7,655	10,896	12,612	12,76	15,089
3	Цілісні майнові комплекси (до 5 000 необоротних активів), розташовані на земельній ділянці площею до 10 000 м <sup>2</sup> (1 га)	5,485	6,348	3,448	7,099	11,52	8,891	11,471
4	Цілісні майнові комплекси (до 5 000 необоротних активів), розташовані на земельній ділянці площею більш як 10 000 м <sup>2</sup> (1 га)	13,199	14,061	8,505	14,224	18,726	16,098	20,012